

MARXOVO UČENÍ JE VŠEMOCNÉ, PONĚVADŽ JE PRAVDIVÉ!

„Proletáři všech zemí, spojte se!“

DIALOG

OTÁZKY • ODPOVĚDI
KOMUNISTICKÝ LIST

ČÍSLO 338

BŘEZEN-DUBEN 2018

ROČNÍK 29

CENA 20,- Kč

Výzva k obrodě komunistického hnutí v ČR

Vážené soudružky, vážení soudruzi, přátelé a kamarádi,

události ve světě, v našem regionu i v tomto státě nás každodenně utvrzují v přesvědčení, že současný systém (kapitalismus ve své konečné imperialistické fázi) nedisponuje již žádnými východisky z krize, jejíž práh definitivně překročil. Nenechte se zmást proklamacemi o konjunktuře v ČR - má krátké nohy stejně, jako jejich lži. Jediné, co může současný kapitalismus nabídnout, jsou války, státní a soukromé dluhy, zhoršující se podmínky pracujících, omezování politických, demokratických i pracovních práv, nacionalismus, další ničení přírody. Bez hnutí odporu mifického na podstatu systému není již možné očekávat ani dílčí krátkodobé zlepšení života pracujících. Jediným řešením je svržení tohoto nespravedlivého, zločinného, shnilého systému a nastolení vlády lidu (socialismu), tedy systému, ve kterém hlavní rozpory kapitalismu nebudou mít prostor. Historie ukazuje, že žijeme v procesu socialistických revolucí, kdy každý následující pokus o vytvoření takové společnosti má delší trvání, vyšší míru úspěšnosti (Pařížská komuna - Říjnová revoluce - socialistický tábor 1945-90). Společnost, ve které si pracující sami určují strategii svého rozvoje, je nejenom reálná, ale také nutná.

K tomu je třeba masového, uvědomělého, dobře zorganizovaného a odhodlaného lidového hnutí pracujících a jejich spojenců (zemědělců, drobných živnostníků). Takové hnutí nám však nikdo nedaruje, je třeba na něm tvrdě pracovat. Nejsme sami, kdo si to myslí. Na české politické scéně se objevují protikapitalistické organizace, většinou tvořené velmi mladými lidmi, hlásícími se k marxismu-leninismu, k revoluční dělnické levici nebo jsou těmto názorům a postojům

blízko. Jejich hendikepem je izolovanost, limitovaná velikost a často nezkušenost.

Tradiční komunistické strany opustily revoluční cestu a stejně jako ostatní buržoazní strany jsou zasaženy krizí systému, která se projevuje mimo jiné jejich odcizením od problémů pracujících, mladých, žen a vůbec všech utiskovaných a zneužívaných kapitálem. Nejsou již schopny organizovat hnutí pracujících, nejsou jeho předvojem, ba dokonce se dostaly na stranu buržoazie a staly se třídním nepřítelem pracujících, protilidovou silou. To se nemusí vždy odrážet v jejich proklamacích, ale jednoznačně to dokládají jejich politické činy a rozhodnutí. V těchto stranách je z různých důvodů „zaklesnuta“ řada uvědomělých, odhodlaných komunistů, které také vyzýváme, aby posílili řady vznikající fronty.

Proto jsme přesvědčeni, že je třeba urychleně vytvořit jednotnou komunistickou frontu, která v první fázi vytvoří akční jednotu organizací a jednotlivců hlásících se k revolučnímu, marxisticko-leninskému programu. Tato fronta by postupně měla přerůst v politickou stranu - komunistickou stranu nového typu.

Tuto frontu komunistů chápeme jako pokračování třídního dělnického hnutí u nás i ve světě.

Jsmo také přesvědčeni, že taková organizace již dávno existovat měla, a ty, kteří jejím vzniku bránili a brání, je třeba považovat za zpátečnickou reakci.

Předkládáme vám k prostudování náš Programový rámeček a žádáme vás, abyste naši výzvu i jeho obsah ve své organizaci prodiskutovali a zvážili možnost vaší aktivní účasti ve vznikající frontě komunistů. Zde bychom rádi upozornili, že se nejedná o petiční akci ani sběr podpisů pro

založení strany. Pokud podporujete vznik jednotné komunistické organizace, vážíme si toho, ale k jejímu úspěchu to rozhodně nestačí. Je třeba aktivního, maximálního nasazení každého, kdo se rozhodne připojit. Upozorňujeme, že tato komunistická fronta neomezí svoji aktivitu v rámci vymezeném buržoazními institucemi. Rozhodně neočekávejte, že bude fungovat jako *deus ex machina* dělnického hnutí. Nečekejte žádné zázračné vzkríšení bez vlastního nasazení, úsilí a každodenního zápasu. Každý zúčastněný jednotlivec, každá organizace bude mít své povinnosti, které povedou k tvorbě a zlepšování uvědomění, akční a organizační jednoty, k vítězství lidu.

Naše základní priority jsou:

- 1) Zápas za uvědomělé třídní dělnické odborové hnutí
- 2) Získávání mládeže a mladých
- 3) Antinacionalistické, antifašistické a protiválečné hnutí
- 4) Mezinárodní spolupráce s komunistickými a dělnickými stranami
- 5) Sebevzdělávání
- 6) Systematické šíření komunistických myšlenek
- 7) Podpora angažovaného umění a kultury

Můžete se s námi spojit e-mailem obnovahnuti@seznam.cz.

Rádi se s vámi osobně sejdeme a odpovíme vaše případné dotazy.

Za přípravný výbor
Věra Klontza-Jaková
Jan Dvořák
Svatopluk Havel

V Brně dne 10. 3. 2018

Programový rámeček, rozeslaný osloveným organizacím a jednotlivcům, zveřejníme v budoucnu. (Pozn. red.)

Dopis ÚV KSČM a delegátům X. sjezdu KSČM

Program jednání tohoto sjezdu je ošidný v tom, že nové vedení má být voleno na mimořádném sjezdu, nikoli na řádném na základě zhodnocení práce strany a jejich vedoucích funkcionářů za období od IX. sjezdu KSČM s důrazem na špatný výsledek voleb do PS PČR. Volební porážka byl rozhodující faktor svolat sjezd. Proto to měl být sjezd mimořádný, který by řešil míru odpovědnosti za neúspěch strany s cílem zvolit nové vedení do řádného sjezdu, který se měl konat až v květnu 2020.

Každý řádný sjezd je vždy spojen s úkolem projednání a schválení nového či aktualizovaného programu strany jako směrnice činnosti na další období. Obsahové strategické a taktické zaměření strany na další období je rozhodující při výběru vhodných kandidátů pro volbu vedoucích funkcionářů, neboť oni by měli na jednání sjezdu prokázat, že jsou schopni co nejefektivněji zabezpečit realizaci programu. A to od předsedy až po vedoucího rozhodčí komisi ÚV KSČM. Tim, že ÚV KSČM se rozhodl pro svolání řádného sjezdu, došlo ke komplikaci v tom, že nebude splněna základní podmínka obsahového zaměření každého řádného sjezdu.

Vzhledem k tomu, že příprava X. sjezdu KSČM je koncipována jen na volbu vedení strany bez obsahového zaměření, pak je pro delegáty složité co neobjektivněji posoudit, který z nominovaných na vedoucí funkce je z hlediska naplnění programových cílů nejlépe připraven. Pokud v návrhu programu jednání jsou úvodní vystoupení vedoucích funkcionářů k písemně předloženým zprávám na dobu 10 minut jako úvod do písemných podkladů na stole delegátů, pak je otázka, kdo je po příchodu na sjezd bude mít čas číst, pokud nebudou rozeslány delegátům dopředu. To by vlastně nemohli sledovat vlastní jednání sjezdu. To je výrazný handicap pro věcné jednání. Také jsem přesvědčen, že bez diskuse k nim to nebude plnit smysl a cíl v následném rozhodování delegátů.

Dalším výrazným časovým zúžením prostoru pro jednodenní seriální jednání je pozvání prezidenta republiky Miloše Zemana. Jeho přivítání, vystoupení a rozloučení s ním dle mého soudu bude časově náročnější, než jak je uvedeno celkem 30 minut. I projednání a schválení procedurálních otázek zejména ve volbě jednotlivých komisí si také vyžádá více jak 30 minut. Podle mého předpokladu může k vystoupení předsedy dojít v 11.00 h. Tak s vystoupením předsedy začne vlastní obsahové jednání sjezdu, jehož cílem je volba nového vedení KSČM, původně plánované na 10.10 h. Konec vystoupení by pak následoval v 11.30 h., nikoli v 10.40 h.

V bodě 8. jednacího řádu je uvedeno, že diskuse se uskutečňuje v obsahových blocích k jednotlivým tématům. Tází se v jakých blocích, když nejsou uvedeny v časovém harmonogramu. Pravděpodobně každý blok - k desetiminutovému vystoupení vedoucích funkcionářů od místopředsedy až po předsedkyni rozhodčí komise, tedy 10 bloků. Diskusní příspěvky jsou řazeny na program jednání, po vyčerpání přihlášených příspěvků z jednotlivých krajských delegací (zde by mělo platit také pořadí), podle pořadí jak byly podány. To vyžaduje potvrzení přijetí přihlášky, předání evidenčního lístku s pořadovým číslem, aby každý věděl, včetně řídícího jednání, kdo je kolikátým v pořadí a bude diskutovat, aby

nedošlo k porušení zásady, že diskutující budou diskutovat podle pořadí, jak se přihlásili. Délka diskusního vystoupení je maximálně 5 minut. Kdyby vystoupilo 10 diskutujících ke každému bloku, jde o 30 minut násobeno šesti, tedy jen na tuto diskusi připadají tři hodiny času proti plánovanému času - jednu hodinu, deset minut. To nepočítám případně technické poznámky. Tak by tento bod skončil ve 14.30 h. Jinak řečeno, časový harmonogram jednání je tak sešňorován, že neodpovídá možnosti jej naplnit. To nepočítám čas příchozích k mikrofonu, případně technické připomínky atd.

Ještě jednu důležitou připomínku, že pro představování kandidátů na volené funkce je navržena délka vystoupení maximálně 3 minuty, což lze označit jako absurdní! V tomto případě je i 10 minut pro každého kandidáta málo, pokud by chtěl předložit svou představu o dalším vývoji strany. O prodloužení diskusního vystoupení delegátů, účasti hostů v diskusi a ukončení diskuse rozhoduje pracovní předsednictvo. Toto je nerovný postoj v případě k přístupu vystoupení kandidátů. Delegáti mohou během jednání sjezdu uplatnit faktickou připomínku, jejíž obsah musí souviset s předneseným vystoupením, nebo námítku k porušení jednacího či volebního řádu X. sjezdu nebo Stanov KSČM. Faktická připomínka nebo námítka nesmí přesáhnout 1 minutu. Po uzavření diskuse nelze k příslušnému bloku diskutovat ani vznášet faktické připomínky.

Vážené delegátky, vážení delegáti, tento model návrhu harmonogramu jednání sjezdu a jeho jednacího řádu s ohledem na to, že sjezd je jednodenní, neodpovídá možnému splnění hlavního cíle sjezdu.

Jsem si vědom, že ÚV KSČM je omezován finančními, technickými, časovými a cestovními limity zejména proto, že Nymburk je mimo hlavní dopravní trasy pro ty delegáty, kteří jsou vázáni na hromadnou vlakovou či autobusovou dopravu.

Závěr

Chce-li KSČM odpovědně splnit záměr odpovídající řádnému sjezdu, je nezbytné ho neukončit, ale prohlásit za neuzavřený. Doporučuji svolat druhou část sjezdu k programovým dokumentům co nejdříve po letošních komunálních a senátních volbách, nejpozději však v I. pololetí 2019.

Na nejbližším jednání ÚV KSČM musí být zahájeny práce na programových dokumentech. Ty prověří, do jaké míry nově zvolení funkcionáři pochopili, že doba idejí Kladenského sjezdu je zaváta novými společenskými rozpory a vyzývá k renesanci marxismu-leninismu tak, aby odrážel základní postulaty východisek pro spravedlivější společenský řád socialismu, jenž bez boje za zájmy těch, kteří vlastní jen svou pracovní sílu a chtějí, aby se nestali jen náhodným zájmem na trhu práce.

Před KSČM je mnoho překážek, které si svou nedůsledností, mnohdy oportunistem a falešnou modernizací postavila do cesty ve snaze zalíbit se všem, k radosti tzv. standardních (protilidových) demokratických stran.

V Praze 22. března 2018

Rudolf Košťál
člen 801. ZO KSČM Praha 1

„Někdo to rád horké“, ale já jsem si zatopila sama

Nemám ve zvyku psát sama o sobě. Rozhodně ne, je-li řeč o politice, kdy třídní, dialektické, materialistické hledisko musí být jediným, nebo alespoň dominantním kritériem. Ale musím udělat výjimku, a to platí dvojnásob v případě nehodného následování.

V roce 2006 se v Praze uskutečnila mezinárodní konference na téma Aktivně proti antikomunismu. Žila jsem tehdy v Řecku a konference jsem se účastnila společně s básníkem J. Kakoulidisem. Hovořili jsme o úloze literatury v boji s antikomunismem. Ve volné diskusi jsem vznesla námítku, že KSČM vlastně nijak aktivně proti antikomunismu neopporuje, že naopak antikomunistickým tlakem ustupuje, ať už je to opuštění symboliky, termínů spojených s třídním bojem, svržením kapitalismu a nastolením socialismu nebo antagonismem uvnitř kapitalistického ekonomicko-společenského systému. Řekla jsem tehdy,

že taková politika je nenápadným, ale neomylným kormidlováním do oportunistických vod. Posluchači se rozdělili do dvou táborů: zahraniční soudruzi, mezi nimi např. Brar, Rubiks, Opperskalski mě okamžitě podpořili. Čeští soudruzi mlčeli, načež někteří mi pak šuškali v kuloárech, že mám pravdu... Silně mi to připomnělo 80. léta 20. století...

Následovalo několik dalších zklamání, z nichž se zmíním o mém rozchodu s Haló novinami, kam jsem léta přispívala. Velmi se mě dotkla likvidace Naší pravdy coby samostatného listu, šikana Obrysu-Kmene a následně redakční zásahy do mých textů, případně komentáře přetiskované z reakčního tisku, kterými Jaroslav Kojzar „trefně“ doplňoval mé články. Nakonec mé příspěvky přestaly být otiskovány. Nakonec se tiskovina propadla tak hluboko, že krom LUKu nemám žádný motiv spojovat s ní své jméno a špinit si jej spoluprací s tímto listem.

V roce 2011 jsem se vrátila z Řecka do České republiky a okamžitě jsem se zapojila do společenského a politického života. Přihlásila jsem se do KSV v Brně, podporovala jsem akce jako První Máj a podobně. Do KSČM jsem vstoupit nechtěla, protože jsem nesouhlasila s programem, který neodpovídal (a neodpovídá) historické nutnosti. Nechtěla jsem být členem oportunistické strany. V roce 2014 jsem však souhlasila s kandidaturou do EP. S bohatými zkušenostmi z Řecka jsem se velmi těšila na kampaň. Moje zklamání však bylo přímo úměrné krizi strany: marketingový přístup vedení, individuálně vedená kampaň bez ohledu na ostatní kandidáty, nezakrytá honba za lukrativními místy, idealizování EU, a nakonec i výhrůžky a šikana ze strany některých spolukandidátů, městských i krajských funkcionářů.

(Pokračování na s. 2)

Z odborových bojů

Učebnicový příklad kapitalismu: K propouštění ve Vítkovických strojírnách

Odborové sdružení Čech, Moravy, Slezska vyjadřuje hlubokou solidaritu a účast více jak 550 dělníků a ostatním zaměstnancům Vítkovických strojíren, kteří byli propuštěni ze zaměstnání nebo podali sami výpověď z důvodů nevyplacených mezd a ztratili tak své zaměstnání.

Věříme, že se zaměstnanci nakonec domůžou alespoň dlužných mezd a daňového vyrovnání. V případě Vítkovických strojíren OS ČMS vidí tvrdý konkurenční boj mezi firmami Vítkovice Power Engineering (VPE) ze strojírenského holdingu Vítkovice Machinery Group ostravského podnikatele Jana Světlíka. Na tento boj však doplácí dělníci a ostatní zaměstnanci.

Jde o učebnicový případ kapitalismu, kdy v honbě za soukromovlastnickým ziskem maskovaným důvody udržení konkurenceschopnosti je obětováno udržení výroby a zájmy zaměstnanců. Ukazuje se, že ani období relativní konjunktury není žádnou zárukou trvalých jistot základních zaměstnaneckých práv.

OS ČMS takovýto postup ze strany vedení firmy odsuzuje a stojí na straně zaměstnanců.

V Praze dne 29. března 2018

Stanislav Grospič,
předseda OS ČMS

*****

Nedávno jsem přijal zprávu o prohlášení solidarity Světové odborové federace se zaměstnanci Vítkovických strojíren. Odborové sdružení Čech, Moravy a Slezska se jasně postavilo za 550 dělníků a ostatních zaměstnanců Vítkovických strojíren, kteří byli propuštěni ze zaměstnání nebo podali sami výpověď z důvodů nevyplacených mezd a ztratili tak své zaměstnání. Reakce Světové odborové federace, sdružující 92 milionů pracujících, na sebe nenechala dlouho čekat. Slova solidarity a snaha o aktivní podporu ze strany třídních odborů a třídní celosvětové odborové federace je ale také důležitým poučením o rozdílnosti v orientaci odborových organizací a důsledcích této orientace pro pracující.

Třídní odbory se nebály postavit za pracující ani v minulosti, nebojí se ani dnes. Nešli jsme na ruku oligarchii, která ožebračuje naše pracující nebo je o práci připravuje. Odmítli jsme tak časté budování aristokratických struktur i podbízení se oligarchii vydávané za tzv. „konstruktivní politiku odborů“. Považuji za nutné říci i v této situaci, jako pokaždé v minulosti i v budoucnosti, že antikomunismus v odborovém hnutí je brzda v rozvoji, spolupráci a důvěryhodnosti odborů obecně a že reformistické lavírování a smířlivost s protizaměstnaneckou politikou musí být nahrazeno třídní orientací, která je zaměřena na práva těch, kteří pracují. Někteří bossovové zvolili cestu toho, že se odbory stanou druhým předvolebním štábem, že dopomohou ke kariéře. Vnitřně vyprázdnili jak jejich obsah, tak ochromili jejich akceschopnost v krizových situacích. To je důležité poučení. Nejsme zde největší odborové sdružení, ale náš program a program Světové odborové federace, který jsme vzali za svůj, je nadmíru jasný. Věc Vítkovických strojíren není nějaká anomálie. Je to další z důkazů o škodlivosti kapitalismu a neoliberální politiky, který vydržuje skupinu oligarchů proti zájmům majority pracujících,

tedy většiny tohoto národa. Projevili jsme svůj postoj k věci Vítkovických strojíren, svou solidaritu vyjádřili i Světová odborová federace, naše mateřská organizace, která stojí v čele boje za práva a prospěch pracujících na celé planetě. Nabízíme spolupráci a podporu. Pracující Vítkovických strojíren nejsou sami!

Stanislav Grospič,
předseda OS ČMS

Nespravedlnost izraelského soudu

V Izraeli odsoudili sedmnáctiletou Palestinku, která uhodila do tváře izraelského vojáka. Incident byl zachycen na mobilní telefon a video, které se následně začalo šířit po internetu a vyvolalo masivní projevy solidarity. Zadržení a odsouzení této palestinské dívky odsoudily mimo jiné i členské organizace Světové odborové federace.

Pro Palestince a celý demokratický svět se Ahdet stala symbolem vzduchu. Oslavují ji jako mladou ženu, která se s holýma rukama nebála postavit izraelským okupantům. Před incidentem, za který je šestnáctiletá dívka souzena, izraelské vojáky střelili jejího mladšího bratra gumovým projektillem do obličeje. Ten potřebuje nutnou operaci.

Ve středu 21. března izraelský vojenský soud odsoudil Ahdet Tamimiovou a její matku na osm měsíců vězení a pokutu ve výši 1 500 dolarů.

K celé události se vyslovil i lídr českých třídních odborů OS ČMS Stanislav Grospič. Ten se i přes velmi silné sionistické lobby v české politické a mediální scéně nebál vyjádřit svůj názor:

„Palestinci jsou „vinní“ pouze proto, že brání právo svého lidu žít svobodně. Ahdet Tamimiová byla zatčena, uvězněna a odsouzena, protože stála jako další palestinské dítě s prakem proti izraelským okupačním tankům. Ahdet Tamimiová byla odsouzena Izraelem, protože odolala.“

Pracující po celém světě odsuzují barbarství imperialismu, který uvěžňuje a zabíjí malé děti. Ahdetino odsouzení je dalším důvodem, proč posílit solidaritu pracujících ve věci osvobození Palestiny, propuštění všech palestinských politických vězňů.

Ahdetino odsouzení také odhalilo úlohu EU, stejně jako různých sil a organizací, které na podporu izraelské pomsty mluvily o „proporcionální trestu v Izraeli“. Jaká proporce existuje mezi ozbrojeným vojákem a dívkou, která brání svůj domov?

Jedná se o „mír“ a „spravedlnost“ současného světa. Chudoba, útlak, uvěznění a vraždění malých dětí.

České třídní odbory OS ČMS, tato česká členská organizace Světové odborové federace, nikdy neustoupí ze svých pozic solidarity s palestinským lidem a s odporem proti izraelskému rasismu, s odporem k sionistické ideologii nenávisti a nadřazenosti. Nepřestaneme žádat konec apartheidu v této oblasti, propuštění politických vězňů a konec okupace. Naše stanovisko je shodné s postoji Světové odborové federace, je to demokratická pozice proti všem formám rasismu, útlaku a vykořisťování.“

Ke Grospičovu stanovisku se připojily třídní odbory OS ČMS a řada dalších pokrokových organizací a jedinců.

K 7. výročí vypuknutí války v Sýrii

Předseda Meziparlamentní skupiny přátel ČR-Sýrie, poslanec a lídr třídních odborů OS ČMS JUDr. Stanislav Grospič při příležitosti tragického výročí opětovně vyjádřil solidaritu se syrským lidem:

„Válka v Sýrii přinesla statisíce mrtvých, čtyři miliony uprchlíků, sedm milionů vysídlených osob a 360 tisíc teroristů z 90 cizích zemí podporovaných a financovaných Spojenými státy, EU, Tureckem, reakčními monarchiemi Zálivu a Izraelem. Nyní, stejně jako v minulosti, potvrzují jako předseda Meziparlamentní skupiny přátelství ČR-Sýrie, jako poslanec a předseda českých třídních odborů OS ČMS a jako komunista, svoji solidaritu se syrským lidem a připojují přání rychlého ukončení této tragické války, konce agrese, šíření fundamentalismu a imperiální politiky zaměřené proti syrskému lidu. Spolu s třídními odbory, pokrokovými a demokraticky citícími organizacemi a solidarizujícími českými lidmi přeji lidu Syrské arabské republiky rychlé vítězství nad teroristy a agresory a konec krveprolití, které má svého původce a viníka v imperiálních mocnostech a jejich sobeckých zájmech.“

O turecké agresi a českých patolízalech NATO

Pořad režimní televize uvedl reportáž o humanitární katastrofě v syrském Afrínu, kterou zavinila aktuální turecká agrese. Odsouzení hodné jsou zvláště některé

patolízalské výlevy ospravedlňující Erdoganův postup.

Komunistický poslanec, předseda OS ČMS a předseda Meziparlamentní skupiny přátel ČR – Sýrie JUDr. Stanislav Grospič na toto téma prohlásil:

„Turecká vojenská akce a okupace znamená naprosté popření mezinárodního práva, narušení suverenity a územní celistvosti Syrské arabské republiky a turecké vraždění civilního obyvatelstva je klasický příklad zločinu proti lidskosti. Erdoganův režim, díky členství v paktu NATO oficiálně nekritizovatelný, má na rukou krev syrských lidí a nevidím důvod, proč k této kriminální politice mlčet. Sýrie krvácí, protože se stala místem provzjemný boj fundamentalistů podporovaných Spojenými státy a Tureckem. Ani syrská legitimní armáda ani syrská legitimní vláda nenesou zodpovědnost za důsledky imperiální politiky a její agrese. Slova generála Petra Pavla o odpovědnosti legitimní syrské vlády a o omluvě tureckého postupu jako sebeobraný musím rozhodně odmítnout! Mimochodem podobná slova o sebeobraně zazněla i 1. září 1939 ve věci vysíláče v Gliwicích. Víc není třeba jeho slova komentovat.“

Řada pravicových politiků mluví o české zahraniční politice jako o politice prosazování lidských práv. A přesně tito lidé teď mlčí. Je to pokrytectví. Ale jsem vděčný, že právě tito lidé reprezentující minulou éru nejsou reprezentanti názorů našeho národa.

Obecně vzato tolerovat agresivní politiku paktu NATO v Sýrii i mimo ni znamená tolerovat či dokonce podporovat záměrné masové vraždění. Tento fakt nevyvrátí ani opožděné krokodýlí slzy.“

„Někdo to rád horké“, ale já jsem si zatopila sama

(Dokončení ze s. 1)

Poté, co jsem vystoupila na oslavách 1. máje v Brně, který koloval na YouTube a celkem pochopitelně vzbudil paniku u mého zaměstnavatele a paradoxně i u regionálních funkcionářů strany, jsem se rozhodla, že do strany vstoupím s tím, že budu usilovat o její renesanci coby třídní síly směřující k nastolení socialismu. Věděla jsem, že vedení strany jede plnou parou po „pravé koleji“, že si její představitelé potřásají rukou se systémem, ale na druhou stranu množství řadových členů v Brně, které jsem poznala, ale také v jiných organizacích (např. v Praze), které jsem znala z dřívější, bylo pro mě argumentem, že věci je možné změnit a že k jejich zápasu nemohu přispět, pokud budu mimo. V listopadu 2014 jsem tedy vstoupila do strany. Poté, co bylo zřejmé, že budu aktivně bojovat proti zaběhnuté linii, v létě 2015 mi bylo navrženo volitelné místo do lukrativní funkce, což jsem nepřijala, protože jsem pochopila, že se jedná o snahu mě umlčet a kompromitovat, přičemž zásadně nesouhlasím s tvorbou kandidátek seshora.

Od roku 2014 jsem se usilovnou prací snažila přesvědčit, aby soudruzi pochopili, že je třeba najít sílu k návratu ke kořenům hnutí, vyrovnat se s minulostí reálného socialismu i uplynulého dvacetiletí, že jedinou cestou je cesta organizovaného, uvědomělého střetu s protilidovou reakcí. Činila jsem tak bez jakéhokoliv nároků jakéhokoliv postu nebo finančního prospěchu.

V této souvislosti bych chtěla říci, že soudruzi v mojí základní i městské organizaci mi byli oporou, velmi jí jich vážím, ale bohužel naše společné snahy a úsilí se nikdy nedostaly přes mašinerii KV. Naopak za aktivitu a kritičnost jsme byli pranýřováni; i proti usnesení konference se proti našemu kandidátovi do PS spojili kandidáti z jiných okresů.

Dnes jsem dospěla do situace, kdy zvažuji, co je a není reálné, kam je třeba upřít síly, aby nejenom moje snažení přineslo výsledky a také, kde je moje pomyslná linie svědomí, za kterou nemohu jít. Po podzimmních parlamentních volbách, jejichž výsledek jsem předvíдалa a také jsem tento názor několikrát publikovala, jsem se rozhodla, že vyčkám sjezdu, kde bude třeba situaci demokraticky prodiskutovat, zvážít argumenty všech, a následně rozetnout jasným programovým i kádrovým rozhodnutím. Situace se však změnila. Sjezdovou bagetu si nedám. Poslední kapkou pro mne je způsob přípravy sjezdu, kdy je zřejmé, že o odlišný názor vedení nestojí, nestojí ani o

kritiku, ani o diskusi a hledání řešení, naopak že si chce udržet vlivné a lukrativní pozice, uchyluje se k různým podpásovkám a intrikám. Využívá k tomu přestárlou stranickou základnu a osvědčené kývače zlatých 80. let, ale také dobře placené funkcionáře krajských výborů, kteří jsou také často mnohonásobnými poslanceckými asistenty. V situaci, v jaké strana je, není možné přijmout sjezd, který bude trvat jeden den, kdy několik hodin budou probíhat nové volby orgánů, stupidní samochvála jednotlivých kandidátů, účelový proslav prezidentů a oběd... Žádná debata o programu, o stanovách, o strategii, o hledání chyb, žádná sebereflexe. Vedení ví, všechno je fajna a kverulanty je třeba deaktivovat. Pohrdání jak pracujícími, tak členy strany, i voliči. Členové požadovali odstoupení vedení a svolání mimořádného sjezdu. Budiž – sjezd bude (i když řádný), ale stejně jako lednice v jedné z povídek Otty Pavla „nemá vnitřek“. Ne, nebudu nikomu dělat křoví v absurdním divadle ani mávačku v Potěmkinově dědině. Nechci, aby moje jméno bylo spojováno s protilidovými silami, lidmi s pokřiveným charakterem, bezskrupulózními kariéristy, narcisisty a sobci.

Ale hlavně, KSČM pro mne překročila všechny limity omluvitelných chyb a kroků. Tím hlavním je její dlouhodobá prosystémová politika, snaha být jedním z nich, tvořit kapitalistický stát (stojící na přivlastňování si lidské práce, člověka jako takového), thrat sousta z jednoho koláče spolu s buržoazií, i když to zamlouvají tím, že je to fikaná taktika. Nad tím, že KSČM podporuje oligarchu, kroutí hlavou i pravice. Poslouchat argumenty typu, že my tak vlastně rozpolcujeme jednotu protivníka jako Gottwald a že Babiš je vlastně lidumil, protože krmí národ lacinými kuřaty a dává lidem práci, a to z úst člověka, který byl rád, že na minulém sjezdu dostal mě hlasy, mi vnucuje úvahy o tom, proč taková obrátka, proč takové ústupky, proč taková zrada bez mrknutí oka?

Nechápu ani způsob komunikace strany s poslanci a europoslanci, kteří si dělají, co chtějí a snad ani nechápu, že zákony, pro které s pravici hlasují, mají dopady na životy pracujících lidí, těch, kterých by se měli zastávat.

Ohromným problémem je opuštění marxistické materialistické dialektiky jako hlavního metodologického nástroje hodnocení dějin i současného vývoje, což přináší jako výsledek to, že strana nedokáže zhodnotit perspektivy socialismu, stav

současného systému v globálním i lokálním měřítku, manévrovací možnosti kapitálu, nedokáže zhodnotit minulost poválečného vývoje, poučit se z ní, vyvodit závěry. Nezbyvá jí tudíž než volit stejné postupy jako buržoazní strany, které jsou spolu se systémem v krizi, která samozřejmě splachuje s sebou i KSČM. Strana je pak nucena uchýlovat se k marketingovým a účelovým krokům, jejichž následky se následně vymykají kontrole.

Nesouhlasím také s postojem strany k EU a hlavně NATO, s máváním rukou nad odbory a jejich úlohou, nad systematickou blokádu budovat a podporovat komunistickou mládež, komunistické noviny, nakladatelství a případně jiná masmédia.

Nechci se opakovat. Co strana nemá a měla by mít jsem publikovala na různých fórech.

Současná krize kapitalismu, jeho agresivita, bublinovitá křehká konjunktura v našem regionu doprovázená propadem životní úrovně pracujících, hlavně dělníků a mladých lidí, si vyžaduje existenci komunistického, revolučního hnutí. Toto hnutí krom strategického cíle svržení kapitalismu a nastolení socialismu má také za úkol organizovat pracující, zkvalitňovat politickou debatu, upozorňovat na pravé příčiny, odhalovat zástupné problémy. A to zvláště v době, kdy hrozí vzplanutí dalších válečných konfliktů, fašizace společnosti postupuje mílovými kroky, kdy morální a vzdělanostní úpadek společnosti je rapidní, kdy jaderná krize a kolaps přírodního prostředí nejsou kapitolami ze science-fiction. Takové hnutí pracujícím nikdo nedá. Neževí se jako všemocný Deus ex machina. Je třeba jej vybudovat za velkého nasazení, neúnavným úsilím, s obětmi, bez jistoty úspěchu.

Rozhodla jsem jít touto cestou. Nadále budu spolupracovat s Dialogem a budu usilovat o vybudování komunistické revoluční fronty, jak je formulováno ve výzvě, na jejímž vytvoření jsem se podílela a kterou jsem podepsala.

Vím, že řadu upřímných soudruhů a soudružek, kteří spojili své životy se stranou, svým rozhodnutím překvapím, ale můj krok je výsledkem dlouhodobé úvahy a jsem přesvědčená, že se všichni skuteční komunisté setkají v boji proti nespravedlnosti, fašismu, v boji za spravedlivou, skutečně demokratickou, mírovou společnost bez vykořisťování člověka člověkem.

Věra Klontza-Jaklová

200 let od narození a 135 od smrti K. Marxe

Zrod a vývoj Marxova (a Engelsova) gigantického díla – Marx a dnešek

Motto

„Známý výrok praví, že kdyby se geometrické axiomy přičily zájmům lidí, lidé by je jistě vyvrátili ... Není divu, že učení Marxovo, které přímo slouží výchově a organizování pokrokové třídy soudobé společnosti, které ukazuje úkoly této třídy a dokazuje, že soudobý řád bude nevyhnutelně – následkem hospodářského vývoje – nahrazen řádem novým, není divu, že si toto učení musilo vybojovat na své životní dráze každý krok.“ (Lenin, V. I.: *Marxismus a revizionismus*)

„Marxovo učení vyvolává v celém civilizovaném světě zavilé nepřátelství a nenávisť veškeré buržoazní vědy (oficiální a liberální) ... Jiný postoj nelze očekávat, neboť ve společnosti vybudované na třídním boji nemůže být „neustranná“ věda o společnosti. Tak či onak hájí veškerá oficiální a liberální věda námezdní otroctví, kdežto marxismus vypověděl tomuto otroctví neúprosnou válku ... Celá Marxova geniálnost je právě v tom, že opověděl na otázky, které již pokrokové lidské myšlení vytýčilo. Jeho učení vzniklo jako přímé pokračování učení největších představitelů filozofie, politické ekonomie a socialismu.

Marxovo učení je všemocné, poněvadž je pravdivé. Je plné a harmonické, dává lidem ucelený světový názor, neslučitelný s jakoukoli pověrou, s jakoukoli reakcí, s jakoukoli obhajobou buržoazního útlatku.“ (Lenin, V. I.: *Tři zdroje a tři součásti marxismu*)

*****

14. března tohoto roku uplynulo 135 let od úmrtí (14. 3. 1883) jedné z největších osobností minulého tisíciletí a moderních dějin vůbec, K. Marxe. Zároveň 5. května tomu bude 200 let ode dne jeho narození (5. 5. 1818). Je všeobecně známo, že byl geniální vůdcem, teoretikem, ideologem i velkým revolučním nářem, vůdcem mezinárodního dělnického a komunistického hnutí (Svaz komunistů, I. Internacionála 1864-1876), zakladatelem vědeckého komunismu. V jeho pracích je zpracován a zobecněn obrovský materiál z dějin lidstva, z dějin třídních bojů jednotlivých epoch, zkušenosti z bojů proletariátu proti kapitalismu. „Marxismus je soustava Marxových názorů a jeho učení. Marx byl pokračovatelem a geniálním dovršitelem tří hlavních ideových proudů XIX. století, náležejících třem nejpokrokovějším zemím lidstva: klasické německé filozofie, klasické anglické politické ekonomie a francouzského socialismu. Pozoruhodná důslednost a ucelenost – uznávání i odpůrci – Marxových názorů, které dohromady tvoří soudobý materialismus a soudobý vědecký socialismus jako teorii a program dělnického hnutí všech civilizovaných zemí na světě ...“ (Lenin, V. I.: *Spisy*, sv. 21, Praha, SNPL 1959, s. 44-45)

Marxův přechod od idealismu k materialismu a od revolučního demokratismu ke komunismu

Po studiích na univerzitách v Bonnu (práv) a později v Berlíně (filozofie), kde se podílel na činnosti „levých hegelovců“ (mladohegelovců) a poté co v roce 1841 (po napsání doktorské disertace na téma „Rozdíl mezi Demokritovou a Epikurovou přírodní filozofií“) promoval na univerzitě v Jeně, se vrátil do Bonnu. V říjnu 1842 se přestěhoval do Kolína, kde se stal šéfredaktorem listu rýnské radikální buržoazie „Rheinische Zeitung“, které lze považovat za započatý proces jeho přechodu od filozofického idealismu k materialismu a od revolučního demokratismu ke komunismu.

Poté, co byly Rýnské noviny zastaveny, přesídlil do Paříže, kde společně s A. Rugem začali vydávat Německo-francouzské ročenky, kde byly otištěny významné Marxovy články „K židovské otázce“ (1843) a „Úvod ke kritice Hegelovy filozofie práva“ (1843-1844). V „Úvodu ke kritice Hegelovy filozofie práva“ mj. postihuje podstatu náboženství: „Náboženská bída je jednak výrazem skutečné bída, jednak protestem proti skutečné bídě. Náboženství je povzdech utlačovaného tvora, cit bezcitného světa, duch bezduchých poměrů, je to opium lidu.“ (Marx, K. - Engels, B.: *Spisy*, sv. 1, Praha, SNPL 1956, s. 402) Aby se lid zbavil těchto okovů, je proto třeba, aby se

kritika nebe přeměnila „v kritiku země, kritika náboženství v kritiku práva, kritika teologie v kritiku politiky.“ Dle Marxe ani tato kritika není ještě revolučním činem, neboť zbraň „kritiky nemůže ovšem nahradit kritiku zbraní, materiální síla musí být svržena materiální silou, avšak i teorie se stává materiální silou, jakmile se zmocní mas. Teorie je schopna zmocnit se mas ... jakmile se stává radikální. Být radikální znamená jít na kořen věci. Kořenem pro člověka je však člověk sám.“ (Tamtéž, s. 408)

Zde již tedy Marx přichází s hypotézou o určující úloze materiálních sil, materiální výroby a kodhalení historického poslání proletariátu. Tak jako „filozofie nachází v proletariátu svou materiální zbraň, tak nachází proletariát ve filozofii svou duchovní zbraň“, kdy tedy „emancipace Němce je emancipace člověka. Hlavou této emancipace je filozofie, srdcem je proletariát. Filozofie se nemůže uskutečnit bez zrušení proletariátu (vykořisťování, kapitalismu – Z. K.), proletariát se nemůže zrušit bez uskutečnění filozofie (jeho duchovní zbraně objasňující zákonitosti dějin – Z. K.)“ (Tamtéž, s. 414)

Od roku 1844 začal Marx studovat anglickou buržoazní politickou ekonomii, jejíž hlavní myšlenky podrobil pronikavě dialekticko-materialistické a komunistické kritice. Výsledky tohoto kritického studia shrnul v **Ekonomicko-filozofických rukopisech z roku 1844** (Praha, SNPL 1961), které jsou vlastně jeho první ekonomickou prací, která zahrnuje jakousi první etapu jeho „kritiky politické ekonomie“, kdy druhou etapou jsou studia, jejichž výsledkem byl nejprve spis *Ke kritice politické ekonomie a později Kapitál*. Provádí zde první analýzu mzdy, zisku, úroku a renty a líčí životní situaci proletariátu a charakterizuje komunismus, jako překonání rozporů kapitalismu. Z jedné strany při kladném hodnocení Smithovy a Ricardovy myšlenky, že práce vytváří hodnotu zboží, ostře kritizuje to, že zůstávají jen u tohoto hodnocení a vyslovuje pronikavé myšlenky o úloze práce v rozvoji člověka vůbec, v celých lidských dějinách.

V této souvislosti analyzuje problematiku *odcizení*, pod nímž chápal skutečnost, že za určitých, zejména kapitalistických, soukromovlastnických podmínek a vztahů, kapitalistické zboží výroby, se od člověka oddělují výtvoři, produkty jeho nejen výrobní činnosti, a podřizují si svého tvůrce, jako cizí, vnější a slepá, nepřátelská síla (což v *Kapitálu* zahrnul pod kategorie zboží peněžního fetišismu – kdy lidé připisují zboží, penězům specifické, až nadpřirozené vlastnosti). *Odcizení představuje* zvnějšnění a osamostatnění společenských vztahů a procesů vůči lidem, svým tvůrcům a nositelům, kdy se tyto vztahy a procesy projevují, vystupují jako nepochopitelné a nevladatelné, neboť si člověka podřizují jako cizí a nepřátelská síla. „*Odcizená práce*“ se pak jeví jako panství produktů lidské práce nad svými tvůrci, pracujícími, výrobci, neboť jim tak jako i samotné výrobní prostředky, které rovněž vytvořili, nepatří, protože patří kapitalistům, jejich skutečným vlastníkům. To hlavní, podstatné pro Marxe, při analýze odcizené práce, bylo ukázat na reálné cesty a formy zrušení, odstranění odcizení. Marxovými slovy: „*K soukromému vlastnictví* tedy docházíme analýzou pojmu *zvnějšněné práce*, tj. *zvnějšněného člověka*, odcizené práce, odcizeného života, odcizeného člověka.“ (Marx, K.: *Ekonomicko-filozofické rukopisy z roku 1844*, Praha, SNPL 1961, s. 72) Tuto kategorii „odcizení“ přebíral od Hegela a Feuerbacha, ale naplnil ji kvalitativně zcela novým, konkrétně historickým, sociálně ekonomickým a politickým obsahem.

Marx v *Ekonomicko-filozofických rukopisech* objasnil, že třídně rozdělená, vykořisťovatelská společnost nutně produkuje **čtyři základní formy odcizení:**

První forma

Předně jde o *odcizení*, „*zvnějšnění*“ *produktu dělníkovy práce*, což znamená, že „čím víc dělník předmětu vyrábí, tím méně jich může mít a tím více upadá do područí svého produktu, kapitalu.“ (Tamtéž, s. 63) Do područí soukromého vlastníka výrobních, produkčních prostředků, kapitalisty. Z „dělníka se stává pouhé zboží, a to zboží nejubožejší, že dělníková bída je nepřímou úměrnou moci a velikosti toho, co dělník vyrobí ...“ (Tamtéž, s. 61)

Druhá forma

„Doposud jsme zkoumali odcizení, zvnějšnění dělníka jen po jedné stránce, totiž jeho vztah k produktům jeho práce. Ale odcizení se projevuje nejen ve výsledku, nýbrž v aktu výroby, v rámci produkující činnosti samé“, v jeho vlastní pracovní, výrobní činnosti, neboť v „odcizení předmětu práce se jen shrnuje odcizení, zvnějšnění v činnosti práce samé.“ (Tamtéž, s. 65)

Třetí forma

Odcizení člověka je odcizení „zvnějšnění“ *člověka rodu*, neboť „proměňuje mu *rodový život* v prostředek individuálního života“. (Tamtéž, s. 68) Člověk je přitom především *rodovou*, tj. *společenskou bytostí* a odcizená práce jej připravuje o tento „jeho rodový život“, o *rodovou*, tj. *společenskou podstatu*.

Čtvrtá forma

„Bezprostředním důsledkem toho, že je člověk odcizen produktu své práce, své životní činnosti, své rodové bytosti, je *odcizen člověk člověku* ... Věta, že člověku je odcizena jeho rodová bytost, znamená, že jeden člověk je odcizen druhému, tak jako je každý z nich odcizen lidské podstatě.“ (Tamtéž, s. 70)

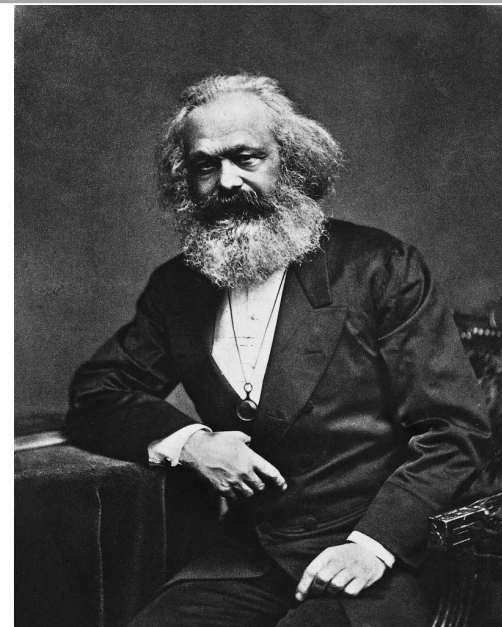
Odstranění, zrušení odcizení je spjata až s odstraněním kapitalistického soukromého vlastnictví, s komunismem: „*Komunismus* jakožto *pozitivní zrušení soukromého vlastnictví* jako lidské sebeodcizení, a proto jakožto skutečné osvobození lidské podstaty člověkem a pro člověka; proto jakožto naprostý, nyní už konečně uvědomělý a v rámci veškerého bohatství dosavadního vývoje uskutečněný návrat člověka k sobě jakožto *společenského*, tj. *lidského člověka*. Tento komunismus (řečeno feuerbachovsko-hegelovským jazykem – Z. K.) jako dovršený naturalismus je totožný s humanismem, jakožto dovršený humanismus je totožný s naturalismem, je to *opravdové* vzkříšení (Auflösung) roztržky mezi člověkem s přírodou a člověkem, je to opravdové vzkříšení sporu mezi existencí a podstatou, mezi zpředměněním a sebezpotvrzením, mezi svobodou a nutností, mezi individuem a rodem. Je to vyřešená záhada dějin a ví o sobě, že je tímto řešením.“ (Tamtéž, s. 92-93)

Stručněji řečeno: „Aby bylo zrušeno skutečné soukromé vlastnictví, k tomu je třeba *skutečné* komunistické akce.“ Nositelem této akce je proletariát (po vzoru sdružených francouzských socialistických dělníků) představující to, že „bratrství lidí u nich neznamená frázi, nýbrž pravdu, a šlechtnost lidstva nám září vstříc z těchto postav ztvrdlých prací.“ (Tamtéž, s. 113-114)

K. Marx a B. Engels dialektičtí a historičtí materialisté a vědečtí komunisté

Zakladatelé marxismu v letech 1844 až 1846 provedli v rozsáhlejších textech jednak kritiku *mladohegelovců* (Bruno Bauera a spol.), kteří je obvinili z „nekritického vztahu k „masé“, k proletariátu“, a to ve spisu *Svatá rodina* aneb *Kritika kritické kritiky* .... V Německé ideologii pak kritiku filozofie Feuerbacha, Hegela a německého „pravého socialismu“ reprezentovaného K. Grünem a M. Hessem ad. Zde Marx s Engelsem jednak odhalují to, že mladohegelovci chápali vše, celou skutečnost jako projev, produkt ideje nebo „činnost kritického ducha“, „kritické kritiky“, a ukazují, že bytí není produktem, „zvnějšněním“ ideje, ale naopak. Bytí, společenské bytí je základním a určujícím ve vztahu ke společenskému vědomí, což dokládají na pohybu, vývoji společenských formací, na vývoji dělby práce, způsobu výroby, dialektice výrobních sil a forem styků (společenských výrobních, ekonomických vztahů), kdy se vytváří i panství určitých tříd atd. (viz zejména podkapitoly B. / Skutečná základna ideologie/ a C. / Komunismus – Produkce formy styků/ I. kapitoly Feuerbach). Zde tedy již máme jasný nárys dialekticko-materialistického pojetí dějin, který byl následně pregnantně zformulován v Marxově a Engelsevě Manifestu komunistické strany.

Ve *Svaté rodině* (textu napsaném v roce 1844) jde o důkladnou *kritiku* hlavního ideového zdroje mladohegelovství – *Hegelovy objektivně idealistické filozofie*, a tím i idealismu vůbec, jeho historické úlohy v třídním boji v dějinách. Kritizují mladohegelovce za to, že si činí nárok vytvoření „kritické“, „revoluční filozofie činu“ založené na absolutizování individuálního vědomí. Podle této filozofie: „Dělník nevytváří nic proto, že vytváří pouze „jednotlivé“ ... jen

smyslové, hmatatelné, neodůševnělé a nekritické předměty, jež jsou v očích kritiky ohavností. Všechno skutečné, živoucí je nekritické, masové a proto je to „nic“, a jen ideální, fantastické výtvoři kritické kritiky jsou „všechno“.“ (Marx, K. – Engels, B., *Spisy*, sv. 2, s. 32-33)

Marx s Engelsem zde odhalili buržoazně idealistický protilidový charakter výkladu dějin mladohegelovci, kteří interpretovali dějiny jen jako produkt rozumové činnosti „elity“, vynikajících „kritických kritiků“. Přitom připomněli, že dělníci na rozdíl od těchto „kritiků“: „Velmi bolestně pociťují *rozdíl* mezi *bytím* a *myšlením*, mezi *vědomím* a *životem*. Vědí, že vlastnictví, kapitál, peníze, námezdní práce apod. vůbec nejsou nějaké přeludy, nýbrž že to jsou velmi praktické, velmi předmětné výtvoři jejich sebeodcizení, že je tedy také nutno zrušit je prakticky, předmětně má-li se člověk stát člověkem nejen v *myšlení*, ve *vědomí*, nýbrž v *masovém bytí*, v *životě*.“ (Tamtéž s. 68) Z takovýchto skutečných, materiálních - ekonomických vztahů se nelze dostat, vymanit bez boje, tj. bez revoluční akce lidových mas, pracujících, proletariátu jako jedině vskutku revoluční třídy, která k tomuto sebezpoznání, ke své historické roli musí dozrát.

Proto Marx píše: „Protože ve vyvinutém proletariátu je prakticky dovršena abstrakce od veškeré lidskosti, i od *zdání* lidskosti ...“, je „přímou donucen bouřit se proti této nelidskosti, proto proletariát může a musí sám sebe osvobodit. Ale nemůže sám sebe zrušit, aniž zruší své vlastní životní podmínky ... *všechny* nelidské životní podmínky dnešní společnosti, jejichž souhrnem je jeho situace ... Nejde o to, co si zatím ten či onen proletář nebo dokonce celý proletariát představuje jako cíl. Jde o to co proletariát je a co ve shodě s tímto bytím bude historicky nucen dělat. Jeho cíl a jeho dějinný čin je jasně, neodvratně předznamenán v jeho vlastní životní situaci i v celé organizaci dnešní buržoazní společnosti.“ (Tamtéž, s. 51) A tato teze, postihující objektivní zákonitost moderních dějin, vývoje kapitalismu, je stále živá a aktuální, neboť kapitalistická společenskoekonomická formace musí být nutně nahrazena kvalitativně novou, komunistickou formací.

V *Německé ideologii* (1845-1846), která patří k nejvýznamnějším Marxovým a Engelsovým dílům z období formování marxismu, zejména dialektického a historického materialismu a vědeckého komunismu navázali na kritiku německé ideologie, filozofického idealismu vůbec, vychvalování buržoazního individualismu a egoismu, které prý představují jedině ztělesnění „sebevědomí“, jedinou tvůrčí sílu člověka. Marx s Engelsem ukázali, že jde o překrucování charakteru individuálního i společenského vědomí, což je historicky zákonitým, nevyhnutelným jevem, neboť se v něm odrážejí rozpory materiálního života třídní společnosti. Ve vědomí lidí totiž neexistuje nic, co by více méně neodráželo, nezobrazovalo objektivní svět. „Vědomí (Bewusstsein) - píše Marx s Engelsem – nemůže být nikdy nic jiného než vědomé bytí (bewusstes Sein), a bytí lidí je jejich skutečný životní proces.“ Ještě jinak řečeno: „I mlhavé výtvoři v mozcích lidí jsou nutně sublimáty jejich materiálního životního procesu, který je možno empiricky zjistit a který je spjat s materiálními předpoklady ... *Život není určován vědomím*, nýbrž *vědomí je určováno životem*.“ (Tamtéž, s. 40-41) „Vědomí je tedy hned od počátku společenským produktem a zůstává jím, dokud vůbec existují lidé.

(Pokračování na s. II)

(Pokračování ze s. I)

Vědomí je ovšem zprvu pouze vědomím o nejbližším smyslovém okolí a vědomím omezené souvislosti s jinými osobami a věcmi mimo individuum dospívající k vědomí sebe sama ...“ (Tamtéž, s. 44)

Výrazným rysem tohoto díla je bojová stranickost spojená s přísnou vědeckostí, neboť ve všech hlavních otázkách je zde proletářská ideologie postavena proti buržoazní ideologii jako „falešnému vědomí“ vůbec a proti německé ideologii zvláště. Takovýto pokrok v rozvoji svých myšlenek, marxismu, mohli dosáhnout proto, že se aktivně zúčastnili třídního boje proletariátu, kdy Západní Evropa špela k revolucím.

V této práci, jak jsem již uvedl, navázali na předchozí kritiku Hegelovy filozofie a idealismu vůbec (viz Svátá rodina a Ekonomicko-filozofické rukopisy) a přitom podrobili kritice i Feuerbachův metafyzický, nedialektický materialismus a antropologický výklad společnosti, antropologický idealismus, neboť Feuerbach pohlížel na člověka především jako na přírodní bytost (součást přírody). Chápal jej „jen jako „smyslový předmět“ ... ne jako „smyslovou činnost“ ... nepojímá lidi v jejich dané společenské souvislosti, v životních podmínkách, v jakých dnes žijí a které z nich udělaly to co jsou ... zastavuje se u abstrakta „člověk“ a zmůže se jen na to, že uznává „skutečného individuálního člověka z masa a krve“ jen v citu, tj. nezná jiné „lidské vztahy“ než lásku a přátelství ... Nedospívá tedy nikdy k tomu, aby pojal smyslový svět jako veškerou smyslovou činnost individuí tvořících tento svět ...“ (Tamtéž, s. 58)

Je možné zdůraznit, že: „Pokud je Feuerbach materialistou, nenacházíme u něho dějiny, pokud se zabývá dějinami, není materialistou ... Dějiny nejsou nic jiného než sled jednotlivých generací, z nichž každá těží z materiálu, kapitálů, výrobních sil, které jí odkázaly předchozí generace, pokračuje tedy jednak za úplně změněných okolností v tradiční činnosti, jednak úplně změněnou činností modifikuje staré okolnosti ...“ (Tamtéž, s. 59) V tomto procesu pak myšlenky „vládnoucí třídy jsou v každé epoše vládnoucími myšlenkami, tj. třída, která je vládnoucí materiální silou společnosti, je zároveň její vládnoucí duchovní silou ... takže si tím zároveň zpravidla podřizuje myšlenky těch, kterým chybějí prostředky duchovní produkce. Vládnoucí myšlenky nejsou nic jiného než ideový výraz vládnoucí materiální vztahů ... je to tedy výraz vztahů, které právě z jedné třídy dělají třídu vládnoucí, tedy myšlenky jejího panství.“ (Tamtéž, s. 59-60) Přitom platí, že každá „nová třída, která nastoupí namísto třídy, jež vládla před ní, je totiž nucena již proto, aby dosáhla svého cíle, vydávat svůj zájem za společný zájem všech členů společnosti ... musí svým myšlenkám dát formu obecnosti, musí je vydávat za jediné rozumné, všeobecně platné myšlenky. Revolucionizující třída, už proto, že stojí proti nějaké třídě, vystupuje hned od začátku ne jako třída, nýbrž jako představitelka celé společnosti ...“ (Tamtéž, s. 61)

Pokud jde o komunistickou revoluci, ta „je namířena proti dosavadnímu způsobu činnosti, odstraňuje práci (námezdní, vykořisťovanou práci – Z. K.) a ruší panství všech tříd i třídy samy, protože ji provádí třída, která už ve společnosti není pokládána za třídu, není za třídu uznávána, je ve výrazem zániku všech tříd, národností atd. v nynější společnosti.“ (Tamtéž, s. 83)

Manifest komunistické strany

Byl napsán jako program mezinárodní dělnické organizace, Svazu komunistů, v průběhu prosince 1847 až ledna 1848, několik týdnů před francouzskou revolucí z 24. února. Jasně shrnuje celý do té doby probíhající proces utváření marxismu, vědeckého světového názoru komunistické strany. Jde o skvělou, do hloubky, z pozic dialekticko-materialistického pojetí dějin, vyargumentovanou, revoluční kritiku kapitalismu, buržoazní ideologie a různých forem utopického socialismu. Slovy Lenina: „V tomto díle je s geniální a jasností a působivostí podán nový světový názor, důsledný materialismus, zahrnující i oblast společenského života, dále dialektika jako nejvšestrannější a nehlubší učení o vývoji, teorie třídního boje a světovědného revolučního poslání proletariátu, tudče nové, komunistické společnosti.“ (Lenin, V. I.: Spisy, sv. 21, Praha,

SNPL 1959, s. 42)

K nejdůležitějším myšlenkám „Manifestu“ patří myšlenky o třídách a třídním boji, komunistické (proletářské) revoluci a politické moci, diktatuře proletariátu, i když tento pojem (diktatura proletariátu) byl Marxem zformulován až o čtyři, pět let později (1852) v dopisu Weydemeyerovi. Dle Manifestu je komunistická revoluce „nejradikálnějším rozchodem s tradičními vlastnickými vztahy; není divu, že v průběhu jejího rozvoje se nejradikálněji účtuje s tradičními idejemi ... prvním krokem v dělnické revoluci je zvednutí proletariátu na panující třídu, vydobytí demokracie. Proletariát využije svého politického panství k tomu, aby postupně vyrval buržoazii všechn kapital, soustředil všechny výrobní nástroje v ruku státu, tj. proletariátu zorganizovaného v panující třídu, a co nejrychleji rozmnožil sumu výrobních sil.“ (Marx, K. - Engels, B.: Spisy, sv. 4, Praha, SNPL 1958, s. 448-449) Toto je některými pseudomarxisty považováno za etatismus.

Sjednotí-li se tedy „proletariát v boji proti buržoazii nutně ve třídu, pozvedne-li se revolucí na panující třídu a zruší-li jako panující třída násilně staré výrobní vztahy, zruší s těmito výrobními vztahy i podmínky existence třídního protikladu, zruší třídy vůbec, a tím i své vlastní panství jako třídy. Místo staré buržoazní společnosti s jejími třídami a třídními protiklady nastoupí sdružení, v němž svobodný rozvoj každého je podmínkou svobodného rozvoje všech.“ (Tamtéž, s. 450)

Na závěr této pasáže – kde mně šlo jen o to, upozornit na některé z hlavních myšlenek Marxova a Engelsova „Manifestu“ - bych chtěl připomenout Engelsova slova hodnotící význam Marxových objevů: „Jako Darwin objevil zákon organické přírody, objevil Marx vývojový zákon lidských dějin: prostý fakt, skrytý doposud pod ideologickými nánošy, že lidé musí především jíst, pít, bydlet a oblékat se a teprve pak se mohou zabývat politikou, vědou, uměním, náboženstvím atd.; že tedy výroba bezprostředních materiálních životních prostředků, a tím určitý daný stupeň ekonomického vývoje národa nebo epochy tvoří základnu, z níž se vyvíjela státní zřízení, právní názory, umělecké a dokonce i náboženské představy lidí oné doby a z níž je proto také nutno je vysvětlovat, a ne naopak, jak se to dělo dosud.“

Ale nejen to. Marx objevil také zvláštní zákon pohybu dnešního kapitalistického výrobního způsobu a buržoazní společnosti, kterou tento výrobní způsob vytvořil. Objev nadhodnoty vnesl náraz jasně do této otázky, zatímco všechny dřívější výzkumy jak buržoazních ekonomů, tak socialistických kritiků byly tápáním ve tmě ... Věda byla Marxovy historicky hybnou, revoluční silou.“ V nejvlastnějším smyslu slova. (Marx, K. - Engels, B.: Spisy, sv. 19, Praha, NPL 1966, s. 371-372)

Kapitál

Připomenutím posledních Engelsových slov o objevu nadhodnoty Marxem přejdeme k největšímu a nejvýznamnějšímu dílu K. Marxe, ke Kapitálu. Nejen studie samotného Kapitálu, ale i historie toho jak jej Marx psal, kdy na něm pracoval celý život, tvoří totiž „ústřední bod“ jeho životopisu a zasluhuje nejpozornějšího studia. A že tato práce nebyla vůbec snadná, svědčí slova, jež sdělil v jednom z dopisů poté, když dokončil koncept celého Kapitálu a vydal jeho první díl: „Člověk předkládá publiku pracně vyhotovené dílo (a snad žádné dílo tohoto druhu nebylo psáno za těžších okolností) ... Dokončení druhého dílu mé práce závisí značnou měrou na úspěchu prvního dílu. Úspěch potřebuji, abych našel nakladatele v Anglii a jestli ho nenajdu, zůstanou mé materiální poměry tak těžké a znepokojující, že se mi nepodaří najít ani čas, ani klid k rychlému dokončení díla.“ - Marx L. Kugelmannovi, 11. října 1867 (Marx, K. - Engels, B.: Spisy, sv. 31, Dopisy, Praha, Nakladatelství Svoboda 1970, s. 645, 646)

Význam této v podstatě nejvýznamnější Marxovy práce ve stručnosti a výstižně charakterizoval Lenin těmito slovy: „Když Marx zjistil, že ekonomická struktura je základnou, nad níž se zvedá politická nadstavba, věnoval největší pozornost zkoumání této ekonomické struktury. Marxovo dílo Kapitál je věnováno zkoumání ekonomické struktury soudobé, tj. kapitalistické společnosti.“ (Lenin, V. I.: Tři zdroje a tři součásti marxismu, Spisy, sv. 19, s. 13)

Sám Marx v Předmluvě k prvnímu dílu

Kapitálu píše: „Předmětem mého zkoumání v tomto díle je kapitalistický výrobní způsob a odpovídající mu výrobní a směnné vztahy“, kdy „konečným cílem mého díla je odhalit ekonomický zákon pohybu moderní společnosti ... Postavy kapitalisty a pozemkového vlastníka tu nelicím nikterak v růžovém světle. Ale o osoby tu jde jen potud, pokud jsou zosobněním ekonomických kategorií, nositeli určitých třídních vztahů a zájmů. Z mého stanoviska, podle něhož vývoj ekonomické společenské formace je chápán jako přírodně historický proces, lze už tedy nejméně jednotlivce činit odpovědným za vztahy, jejichž produktem v sociálním smyslu zůstává, byť se nad ně subjektivně sebevíc povznesl.“ (Marx, K.: Kapitál I, Praha, SNPL 1954, s. 16, 19-20)

K. Marx měl přitom na co a na koho navázat, neboť klasika politické ekonomie před ním „byla vytvořena v Anglii – v nejvyspělejší kapitalistické zemi. Adam Smith a David Ricardo, studující ekonomickou strukturu, dali základ pracovní teorii hodnoty. Marx v jejich díle pokračoval, přesně tuto teorii zdůvodnil a důsledně ji rozvinul. Ukázal, že hodnota každého zboží je určována množstvím společensky nutné pracovní doby, které je třeba k výrobě zboží. Tam, kde buržoazní ekonomové viděli vztah věci (směnu zboží za zboží), odhalil Marx vztah mezi lidmi. Směna zboží je výrazem spojení jednotlivých výrobců prostřednictvím trhu. Peníze, které spojují veškerý hospodářský život jednotlivých výrobců v jeden celek, svědčí o tom, že toto spojení je stále těsnější. Kapitál svědčí o dalším vývoji tohoto spojení: zbožím se stává lidská pracovní síla. Námezdní dělník prodává svou pracovní sílu majiteli půdy, továren, pracovních nástrojů. Jedné části pracovního dne používá dělník k tomu, aby uhradil náklady na vlastní výživu a výživu své rodiny (mzda), kdežto v druhé části dne pracuje dělník zdarma, a tím vytváří pro kapitalistu nadhodnotu, zdroj zisku, zdroj bohatství třídy kapitalistů. Učení o nadhodnotě je základním kamenem Marxovy ekonomické teorie.“ (Lenin, V. I.: Tři zdroje a tři součásti marxismu, Spisy, sv. 19, s. 14)

Třída kapitalistů tedy svého bohatství docílí olupováním, bezohledným vykořisťováním proletariátu. Tedy fakticky na úkor téměř všech nevlastníků výrobních a jiných produkčních prostředků (tj. nejen z výroby, ale i ze sféry služeb, obchodu, finančních ústavů, bank aj. institucí, tištěných i elektronických médií atd. atd.). Má-li někdo zrušit tento nelidský zdeformovaný ekonomický systém, mohou a musí to být - dle Marxova epochálního vědeckého objevu – sami tito vykořisťovatelé, proletáři. Proto: „To hlavní na Marxově učení je, že objasnilo světovědnou úlohu proletariátu jako hrobaře kapitalismu a „tvůrce socialistické společnosti.“ (Lenin, V. I.: Historický osud učení Karla Marxe, Spisy, sv. 18, Praha, SNPL 1957, s. 583)

Připomínám-li Marxův Kapitál, nelze opomenout to, jak zde Marx odhalil a vysvětlil zrod tohoto společenského, ekonomického systému, tedy to, v čem spočívá tajemství původní akumulace (nahromadění) kapitálu. Marx ukázal, že šlo o historický proces násilného odlučování drobných výrobců od výrobních prostředků, k němuž u některých států začalo docházet „již ve XIV. a XV. století, přesto se počátek kapitalistické éry datuje teprve od XVI. století. Tam, kde se objevuje, bylo už dávno zrušeno nevolnictví ... V dějinách původní akumulace tvoří epochu převraty, které slouží jako páky tříd kapitalistů, a především ty chvíle, kdy velké masy lidí jsou náhle a násilně odtrhávány od svých existenčních prostředků a vrhány na trh práce jako proletáři – psanci.“ (Marx, K. - Engels, B.: Spisy, sv. 23, s. 758).

Ano, ve „skutečných dějinách hraje velkou úlohu, jak známo, dobytí, podmanění, loupežná vražda – zkrátka násilí. V krotké (buržoazní – Z. K.) politické ekonomii vládla odjakživa idyla. Právo a „práce“ byly vždy jedinými prostředky obohacení ... Ve skutečnosti jsou metody původní akumulace všechny jiné než idylické. Peníze a zboží stejně jako výrobní a životné prostředky nejsou kapitálem samy sebou. Je nutné je v kapitál přeměnit. Ale k té přeměně může dojít jen za určitých okolností ...“ Na jedné straně je třeba aby „majitele peněz, výrobních a životních prostředků, jemuž jde o to, aby svou hodnotu, kterou vlastní, zhodnotil nákupem cizí pracovní síly; na druhé straně svobodní dělníci, prodávající vlastní pracovní síly, a tudíž prodávající práce ...“ (Tamtéž, s. 754)

Koncentrovaně řečeno, zrod kapitalistického způsobu výroby, kapitalistického economic-

kého a politického systému rodící se buržoazie byl založen na nejradsnějších, zločinných metodách. Obrovské množství lidí bylo zbavováno prostředků k životu a měnilo se v žebráky, tuláky a zloděje. Přitom byli trestáni vězněním, karabáčem, mučením. „Krvavé zákonodárství“ vydávalo zákony vyvlastňovatelů, proti vyvlastňovaným. Ničení malovýrobců a jejich přeměna v nemajetné, „svobodné“ námezdní dělníky, proletáře bylo provázeno nebyvalým hromaděním bohatstvím velkých vlastníků, kteří se stávali kapitalisty.

V Marxově Kapitálu můžeme nalézt odhalení těchto hlavních metod zrodu velkokapitálu, dnes tak buržoazní, falešnou, lživou propagandou opěvovaného kapitalismu: (1) Původní kapitalistická akumulace byla založena na olupování, drancování a zotročování zaostalejších národů Ameriky, Asie a Afriky, na zrodu světové koloniální soustavy. (2) Na obchodu s otroky a decimací původního obyvatelstva vznikajících kolonií. (3) Na drastickém vykořisťování dělníků a dělnic i jejich dětí. (4) Na soustavě státních dluhů, tedy na obohacování finančníků - věřitelů na účet neustalého zvyšování daní, vybíraných od obyvatelstva. To bylo „svítání“ - „červánky“ nového společenského řádu „svobody, rovnosti a bratrství“. „Červánky“ zplozené z potoků a řek krve porobených, vlastnictví a podmínek existence zbavených lidí a národů.

Poté, co jsem připomněl Marxovo objasnění původní akumulace kapitálu - ve které šlo o zničení, přeměnu „individuálních a rozptýlených výrobních prostředků ve společensky koncentrované ... tedy přeměna trpasličího vlastnictví mnoha lidí v obrovité vlastnictví mála lidí ... toto strašné a svízelné vyvlastnění lidové masy, tvoří prolog k dějinám kapitálu“ - je třeba připomenout, jak je to s dějinnou tendencí kapitalistické akumulace.

Tu Marx charakterizuje následovně: „Vyvlastnění bezprostředních výrobců se provádí s nejbezohlednějším vandalismem a pod tlakem nejpodlejších, nešpinavějších, nejmalichernějších, nejběžších vášní. Soukromé vlastnictví, získané prací vlastníka ... je zatlačováno kapitalistickým soukromým vlastnictvím, které spočívá na vykořisťování cizí, formálně však svobodné pracovní síly ... jakmile jsou už dělníci přeměněni v proletáře, jejich pracovní podmínky v kapitál, jakmile kapitalistický výrobní způsob stojí na vlastních nohách, pak další zespolednění práce, další přeměna půdy a jiných výrobních prostředků ve společensky vykořisťované, tedy společné výrobní prostředky, a s tím spojené další vyvlastňování soukromých vlastníků nabývá nové formy. Nyní již nejde o to, aby byl vyvlastněn dělník, který samostatně hospodář, nýbrž kapitalista, který vykořisťuje mnoho dělníků.“

Toto vykořisťování se uskutečňuje hrou zákonů, imanentních kapitalistické výroby samé, centralizací kapitálů. Jeden kapitalista ubíjí mnoho kapitalistů. Ruku v ruce s touto centralizací čili vyvlastňováním mnoha kapitalistů několika málo kapitalisty se rozvíjí ve stále rostoucím měřítku kooperativní forma pracovního procesu, vědomé technické používání vědy, plánovitě vykořisťování země, přeměna pracovních prostředků v takové pracovní prostředky, kterých lze používat jen společně, zhospodárnění všech výrobních prostředků tím, že se jich užívá jako výrobních prostředků kombinované společenské práce, zatažení všech národů do sítě světového trhu, a tím mezinárodní charakter kapitalistického režimu. Zatímco stále klesá počet magnátů kapitálu, kteří uzurpují a monopolizují všechny výhody tohoto procesu, vzrůstá masa bídy, útlaku, degenerace, vykořisťování, ale zároveň vzrůstá i rozhořčení stále rostoucí dělnické třídy, která se školí, sdružuje a organizuje mechanismem kapitalistického výrobního procesu, který spolu s ním a pod jeho ochranou vyrostl. Centralizace výrobních prostředků a zespolednění práce dosahují bodu, kdy se jim kapitalistický obal stává nesnesitelným. Obal puká. Odbíjí hodina kapitalistického soukromého vlastnictví. Vyvlastňovatelé jsou vyvlastňováni.

Kapitalistický způsob přivlastňování, vyplývající z kapitalistického výrobního způsobu, tedy i kapitalistické soukromé vlastnictví, je první negací individuálního vlastnictví, založeného na vlastní práci. Avšak kapitalistická výroba plodí s nutností přírodně historického procesu svou vlastní negaci. Je to negace negace.“ (Tamtéž, s. 803-804)

(Pokračování na s. III)

(Pokračování ze s. II)

Rozvinutí dialektického a historického materialismu v Kapitálu

Byl to Lenin, kdo vysoce ohodnotil filozofický význam Kapitálu, když napsal, že Marx sice po sobě nezanechal „Logiku“ s velkým „L“, tak jako Hegel, který ve své speciální práci „Logika jako věda“ po sobě zanechal systematický výklad dialektiky. Marx vypracoval logiku „Kapitálu“, když aplikoval na politickou ekonomii materialistickou dialektiku, která je logikou i teorií poznání marxismu. Ano, nejen „Kapitál“, ale i další Marxova díla jsou nejen obrovským přínosem k politické ekonomii, ale i geniálními pracemi v oblasti filozofie a vědeckého komunismu.

Je všeobecně známo, že Marx pokládal Hegelovu dialektiku za nejvšestrannější, nejobsáhlejší a nejhlubší učení o vývoji, za největší vymoženost klasické německé filozofie. Jak napsal Engels v Anti-Dühringu: „Byli jsme s Marxem snad téměř jediní, kdo z německé idealistické filozofie uchovali vědomou dialektiku a přenesli ji do materialistického pojetí přírody a dějin.“ (Marx, K. - Engels, B.: Spisy, sv. 20, Praha, Nakladatelství Svoboda 1966, s. 36) Proto ne náhodou sám Marx v Doslovu k druhému vydání I. dílu Kapitálu napsal: „Moje dialektická metoda je v základě od Hegelovy metody nejen odlišná, nýbrž je jejím přímým opakem. Pro Hegela je proces myšlení, jež pod jménem ideje přeměňuje dokonce v samostatný subjekt, demiurgem (tvůrcem) skutečna, které představuje jen jeho vnější projev. U mne naopak není ideálně nic jiného než materiálně, přenesené do lidské hlavy a v ní přetvořené.“

Mystifikující stránku Hegelovy dialektiky jsem podrobil kritice téměř před 30 lety, v době, kdy byla ještě v módě. Ale právě, když jsem pracoval na prvním svazku „Kapitálu“, libovali si nevrli, arogantní a zcela tuctoví epigoni, kteří dnes udávají tón ve vzdělaném Německu, v tom, že nakládali s Hegelem ... jako s „mrtvým psem“ ... Mystifikace, kterou trpí dialektika v rukou Hegelových, nepřekážela nikterak tomu, že právě první všeobecně a uvědoměle vyobrazil její obecné formy pohybu. U Hegela stojí dialektika na hlavě. Je nutno ji postavit na nohy, aby bylo objeveno v mystické slupce racionální jádro.“ (Marx, K. - Engels, B.: Spisy, sv. 23, s. 30-31)

Marxova dialektika je tedy kvalitativně jinou, racionální metodou poznání skutečnosti a zároveň je především příkrým protikladem metafyziky (nedialekticky) nejen buržoazní politické ekonomie, která považuje kapitalistický způsob výroby za věčný, jednou provždy daný a konečný stupeň vývoje lidské společnosti.

Marx nejen geniální vědec, ale i důsledný revolucionář

Marx „opravdu byl, jak sám o sobě říkal, revolucionář. Boj za osvobození třídy námezdních dělníků z okovů soudobého kapitalistického systému hospodářské výroby byl skutečnou podstatou jeho života. A nikdy nebylo aktivnějšího bojovníka. Korunou této části jeho činnosti bylo založení Mezinárodního dělnického sdružení, jehož uznávaným vůdcem byl od roku 1864 do roku 1872.“ (Engels, B.: Koncept řeči nad hrobem Karla Marxe, Spisy, sv. 19, Praha, NPL 1966, s. 369, 370) V těchto Engelsových slovech je postížena podstata Marxova učení - marxismu i jeho praktického života. „Proto byl také Marx nejvíce nenáviděným a nejvíce tupeným člověkem své doby. Vlády, absolutistické i republikánské, ho vypovídaly, buržoové, konzervativní i ultrademokratičtí, ho o závod tupili vyhanými pomluvkami. Ale on to všechno smetl jako pavučinu ... A zemřel uctíván, milován a oplakáván milióny revolučních spolupracovníků od sibiřských dolů přes celou Evropu a Ameriku, až po Kalifornii ... Jeho jméno i dílo budou žít na věky!“ (Tamtéž, s. 372-373)

Již jsem uvedl, že podle Lenina to „hlavní na Marxově učení je, že objasnilo světovějdnou úlohu proletariátu jako tvůrce socialistické společnosti.“ Lenin v této souvislosti položil následně tuto otázku? „Potvrdil běh událostí toto učení od doby, kdy je Marx objasnil?“ A odpověděl v souladu s historickou pravdou, že ano.

Dle něj se dějiny světa od té doby, co vyšel v roce 1848 Marxův a Engelsův Komunistický

manifest, jasně dělí na tři hlavní období: První období: Od revoluce 1848 do Pařížské komuny (1871), jako v podstatě „období bouří a revolucí“, kdy „předmarxovský socialismus odumírá. Rodí se samostatné proletářské strany: První internacionála (1864-1872) a německá sociální demokracie.“ Zde se podle Lenina ukázalo, „že všechna učení o *netřídním* socialismu a o *netřídní* politice jsou holý nesmysl.“ (Lenin, V. I.: Sp. sv. 18, s. 583-584).

Druhé období od Pařížské komuny (1872 do roku 1904), kdy se toto druhé období liší „od prvního tím, že probíhá „pokojně“, bez revolucí. Na Západě buržoazní revoluce skončily, Východ k nim ještě nedospěl.“ (Tamtéž, s. 584) Třetí období od ruské revoluce - dodejme k citované Leninově etapizaci - do vypuknutí první světové války (1914). V této etapě si ještě „oportunisté nestačili dost vynachválit „sociální mír“, ještě nestačili dost zdůraznit, že za „demokracie“ nejsou bouře nevyhnutelně nutné, a už se objevil nový zdroj neobyčejně velikých světových bouří v Asii. Po ruské revoluci následovala revoluce turecká, perská a čínská“ (buržoazně demokratická revoluce v Číně z r. 1911, kdy byla svržena dynastie čínských císařů a v Íránu z let 1905-19011; jde o tureckou buržoazní revoluci z roku 1908). Tak „pokojné“ období „let 1872-1904 nenávratně odešlo na věčnost ... Zbýsílé zbrojení a politika imperialismu dělají z dnešní Evropy takový „sociální mír“, který ze všeho nejvíce připomíná sud prachu. A rozklad všech buržoazních stran a dozrávání proletariátu neustále pokračuje. Po zrození marxismu, každá ze tří velikých epoch světových dějin mu přinesla nové potvrzení a nové triumfy. Ale ještě větší triumf přinesl marxismu jako učení proletariátu nastávající epocha.“ (Lenin, V. I.: „Historický osud učení Karla Marxe“ (článek napsaný k 30. výročí úmrtí K. Marxe, uveřejněný v deníku Pravda, č. 50 z 1. 3. 1913.), Lenin, V. I.: Spisy, sv. 18, Praha, SNPL 1957, s. 583-586) Epocha války a proletářských revolucí, vítězná VRSR a vzniku SSSR.

Marxismus obohacený leninismem, vítězství marxismu-leninismu

Byl to V. I. Lenin, kdo na základě hlubokého studia Marxova a Engelsova teoretického dědictví, při použití jejich dialekticko-materialistické teorie a metody, všestranně rozvinul Marxovo a Engelsovo vědecké dílo: materialistickou dialektiku a dialekticko-materialistického pojetí dějin, politickou ekonomii a vědecký komunismus - jako teorii socialistické revoluce a výstavby komunistické společnosti.

Historický význam a velikost Lenina jako revolučního myslitele a organizátora revolučních mas je v tom, že si hluboce osvojil učení K. Marxe a B. Engelse, marxismu a zůstal věren jeho principům, tvořivě uplatňoval jeho dialektickou metodu a na základě vědecké analýzy nejdůležitějších procesů vývoje společnosti a vědy konce 19. a 20. století, rozvinul, obohatil marxistickou teorii. Jde *jednak* o analýzu kapitalismu, který vstoupil do posledního stádia svého své existence - imperialismu; *za druhé* o zobecnění procesu revolučního boje pracujících a zkušenosti z budování socialismu a *za třetí* objasnění nejnovějších poznatků ve vědě a technice. Leninismus se tak stal novou, vyšší etapou ve vývoji marxismu, představuje jeho tvořivé rozvinutí v nových historických podmínkách, v podmínkách imperialismu a proletářských revolucí, započatého přechodu lidstva od kapitalismu k socialismu. Leninská etapa ve vývoji revoluční teorie, to je nejen marxismus 20. století, ale i 21. století, současné epochy.

Marx a dnešek

Začneme otázkou: Je i dnes Marxovo učení živé a aktuální? Máme-li na ni odpovědět, je nezbytné položit si řadu dalších otázek a odpovědět na ně. Jestliže **marxismus** představuje ucelený, vědecky zdůvodněný systém filozofických, ekonomických, sociálně politických názorů, jež představují nejhlubší, ucelenou analýzu a kritiku kapitalistické společnosti, jež zásadním způsobem odhalila základní zákonitosti a hybné síly této společnosti a tím i její historicky přechodný charakter, to znamená, že tak jako tato společnost za určitých podmínek nevyhnutelně vznikla, z historické scény i zmizí, neboť musí být nahrazena společností novou, vyšší a progresivně se vyvíjející, komunistickou společenskoekonomickou formací, pak **toto učení je živé a aktuální**. O tom nemůže být

sporu!

Pokračujeme odpověďmi na další z toho vyplývající otázky: Existují v naší dnešní kapitalistické společnosti antagonistické třídy: třída vlastníků kapitálu - buržoazie a vlastníků jen pracovní síly - proletariát? A tím tedy i vykořisťování člověka člověkem, ždímání nadhodnoty z námezdně pracujících? Jistěže ano!

Co je to buržoazie a proletariát, jaký je vztah mezi nimi?

Stručně a jasně řečeno slovy Manifestu komunistické strany: „**Buržoazii** se rozumí třída novodobých kapitalistů, kteří vlastní prostředky společenské výroby a využívají námezdní práce. **Proletariátem** třída novodobých námezdních dělníků, kteří nemajíc své vlastní výrobní prostředky, jsou nuceni, aby mohli žít, prodávat svou pracovní sílu.“ (Engelsova poznámka k anglickému vydání z roku 1888 - Manifest komunistické strany, Marx, K. - Engels, B.: Spisy, sv. 4, Praha, SNPL 1958, s. 428)

Buržoazie tedy „nejen ukula zbraně, které jí přinášejí smrt; zplodila také lidi, kteří se těchto zbraní chopí - moderní dělníky, proletáře. Tou měrou, jak se rozvíjí buržoazie, tj. kapitál, rozvíjí se také proletariát, třída moderních dělníků, kteří mohou existovat jen dotud, dokud nalézají práci, a kteří nalézají práci jen dotud, dokud jejich práce rozmnožuje kapitál. Tito dělníci, kteří se musí prodávat po kousku, jsou zbožím jako každý jiný předmět obchodu, a proto jsou stejně vydáni na pospas všem rozměrům konkurence, všem výkyvům trhu.“ (Tamtéž, s. 434) „Proletariát prochází různými stupni vývoje. Jeho boj proti buržoazii začíná hned jeho zrozením. Zpočátku bojují jen jednotliví dělníci, potom dělníci jedné továrny, pak dělníci jednoho pracovního odvětví v jednom místě proti jednotlivému buržoovi, který je přímo vykořisťuje.“ Atd., atd. Toto se s postupem vývoje mění.

Vyjdeme-li z toho co, je **nejpodstatnějším určením pro identifikaci proletariátu, je to prodej pracovní síly kapitalistickým podnikatelům** a skutečnost, že dělník nebo jiný pracovník je tzv. svobodným pouze jen a jen v tom, že může hledat práci kdekoli, prodávat svou pracovní sílu komukoli a není připoután k jednomu kapitalistovi. Proto fakticky všichni proletáři, celá dělnická třída a další námezdně pracující patří nakonec celé třídě buržoazie.

Samozřejmě, že *proletariát nepředstavuje jakousi jednotlou masu*, neboť se *skládá z různých vrstev*, kdy tedy probíhají i přesuny uvnitř proletariátu, včetně i dělnické třídy, právě s prosazováním a rozvojem vědeckotechnické revoluce, kdy klesá počet přímých výrobních dělníků a dalších pracovníků (zde jde i o problém tzv. souhrnného dělníka, či přesněji řečeno pracovníka, o kterém se zmiňuje K. Marx mj. již ve 12. kapitole I. dílu Kapitálu „Dělba práce a manufaktura“). Proto se monopolní kapitál více přelévá do oblasti obchodu a služeb, aby si zajistil výhodnější podmínky pro realizaci nadhodnoty, tedy zvýšení míry zisku. *A zisk není v podstatě ničím jiným než přeměněnou formou nadhodnoty*, tedy duchodem, který získává kapitalista v důsledku použití kapitálu. Ziskem je rozdíl mezi tím co kapitalista utřil za zboží, a mezi jeho výrobními náklady. Zdrojem zisku, je tedy především vykořisťování cestou nezaplacení nadpráce dělníka, pracovníka, kdy *míra nadhodnoty* vyjadřuje stupeň vykořisťování dělníků a jiných pracovníků kapitalisty, podnikateli, který je určen poměrem nadhodnoty (m) k investovanému variabilnímu kapitálu (v). Vyjadřuje tedy jakou část pracovního dne dělník, pracovník vynakládá, aby nahradil hodnotu své pracovní síly, a jakou část pracuje zdarma pro kapitalistu, podnikatele.

Tedy tzv. „Moderní buržoazní společnost, vzešla ze zániku feudální společnosti, třídní protiklady neodstranila. Přinesla jen nové třídy, nové podmínky útisku a nové formy boje místo starý.“ (Tamtéž, s. 428) Buržoazní revoluce a jimi zrozené buržoazní, kapitalistické společnosti nepřinesly onu slibovanou „říši rozumu“, onu svobodu - „volnost, rovnost a bratrství“. A to proto, že „tato říše rozumu nebyla nic jiného než idealizovaná říše buržoazie; že věčná spravedlnost došla uskutečnění v buržoazní justici; že rovnost vyústila v buržoazní rovnost před zákonem; že za jedno z nejpodstatnějších lidských práv bylo prohlášeno - buržoazní vlastnictví, že stát rozumu, Rousseova společenská smlouva,

vstoupil v život a mohl vstoupit v život jenom jako buržoazní, demokratická republika.“ (Engels, B.: Anti-Dühring, Marx, K. - Engels, B.: Spisy, sv. 20, Praha, Svoboda 1966, s. 42)

To, co tvoří samotnou podstatu buržoazní společnosti, je možné s Marxem formulovat i takto: Jde pro kapitalisty, podnikatele o systém, v němž je třeba se stále více a více obohacovat, navyšovat sumy peněz, docilovat a maximalizovat zisk. Je to **vláda peněz**, které zde vystupují jako „skutečné božstvo“, jež **určuje vše: politiku, morálku, právo a spravedlnost**. Za ně lze koupit vše: svobodu, druhého člověka, fakticky cokoli. *Jde o diktaturu peněz*, přesněji řečeno *majitelů velkých peněz*. „Co pro mne je s pomocí peněz, co mohu zaplatit, tj. co mohu mé peníze koupit, to *jsem já*, sám majitel peněz. Jak velká je síla peněz, tak velká je má síla ... To, co jsem a *dokážu*, není tedy ani dost málo určováno mou individualitou. *Jsem ošklivý*, ale mohu si koupit *nejkrásnější* ženu. Nejsem tedy *ošklivý*, neboť účinek *ošklivosti*, její odstrašující síla je zničena penězi ... jsem špatný, nečestný, nesvědomitý, duchaprázdný člověk, ale peníze jsou v úctě. Tedy i jejich majitel.“ (Marx, K.: Ekonomicko-filozofické rukopisy z roku 1844, Praha, SNPL 1961, s. 126)

Tuto čarovnou sílu peněz po kontrarevolučním převratu a obnově kapitalismu u nás ocenil jeden z jejich předních aktérů a následných podnikatelů (jenž mj. vydělal 36 milionů na prodeji svého investičního, privatizačního fondu TREND, který byl následně vytunelován) a politiků (poslanec, ministr, vládní zmocněnec pro lidská práva) M. Kocáb: „*Jen peníze mohou a mají dávat skutečnou a větší svobodu!*“ Již **z uvedeného vyplývá, do čeho jsme - po kontrarevolučních převratech**, které otevřely brány návratu kapitalismu, jehož podstatu a zákonitosti tak trefně odhalil K. Marx - **spadli**.

Oportunismem a zradou promarněná historická šance

Již po únoru 1948, při uplatňování marxismu-leninismu v praxi, jsme měli zcela reálnou historickou šanci k naplnění emancipačního procesu dělnické třídy a ostatních pracujících. Měli jsme nakročeno na cestu, kdy „nastoupí sdružení, v němž svobodný rozvoj každého je podmínkou svobodného rozvoje všech.“ Dialektika objektivních a subjektivních podmínek a faktorů v celosvětovém historickém procesu, při stupňování, ze strany imperialistických zemí, studené války a balancování na hraně války horké (Korea, Vietnam) a při uplatňování (ze strany Západu) embarga na některé zboží, především moderní technologie, při vedení ideologické a informační války proti nám a roztáčení kola horečného zbrojení, a to vše při pozvolném, plíživém opouštění nosných myšlenek a principů učení Marxe, Engelse a Lenina (marxismu-leninismu), ze strany politického a ideologického vedení zejména KSSS a SSSR, nakonec otevřelo prostor pro bezprecedentní zradu Gorbačova a spol. a jeho „pátých kolon“ v dalších komunistických stranách socialistického společenství, k pádu socialismu v těchto zemích.

Tak jsme se „nenavrátili“ do „ráje“, ale do ekonomického a sociálního systému, pro nějž je typické, že celou **polovinu světového bohatství vlastní pouhé 1 % nejbohatších**, jak to uvedla v aktuální studii banka Credit Suisse. Mezera mezi bohatými a chudými se přitom stále zvětšuje a je největší od roku 2000, kdy banka začala data sledovat, uvedl server *International Business*. Majetková propast mezi nejbohatšími a nejchudšími je nyní podle autorů studie z roku 2015 „možná největší za téměř sto let“, kdy naopak **chudší polovina světa drží pouhé 1 % jeho aktiv**. K prohlubování uvedených rozdílů přispívá to, že už od roku 2008 roste podíl finančních aktiv (například akcii) na celkovém objemu bohatství. Větší objem finančních aktiv přitom vlastní právě ti nejbohatší, např. majitelé velkých firem. U průměrně bohatých či chudších obyvatel tvoří většinu majetku obvykle nemovitosti, úspory v hotovosti nebo auto. (Parlamentní listy, 14. 10. 2015) Tady je zcela názorně vidět, kam vede vykořisťování člověka člověkem, proletariátu kapitalisty v celkovém pohledu na vývoj kapitalismu v současném světě.

(Pokračování na s. IV)

(Dokončení ze s. III)

Přestože byl socialismus u nás budován v zásadě na principech marxistické teorie - a došlo nakonec k tomu, že byl pro hrubé chyby (podléhání chruščovovskému revizionismu a voluntarismu, brežněvovskému pragmatismu a od poloviny 80. let gorbačovskému pravocovému revizionismu a renegátství) poražen - patří toto období v historii českého a slovenského národa k nejúspěšnějším.

Svědčí o tom mimo jiné tato fakta: národní důchod se v Československu od roku 1948 (100 %) do roku 1989 zvýšil 7,2krát (721 %), z toho v českých zemích 6krát (616 %) a na Slovensku 11,3krát (1 132 %). Průmyslová výroba vzrostla ve stejném období 14krát (1 438 %), z toho v českých zemích 11,5krát (1 167 %) a na Slovensku 32,5krát (3 251 %). Těžba černého uhlí se zvýšila o 50 % a dosáhla hranice 24 mil. tun, hnědého uhlí téměř 5krát a pohybovala se na úrovni 100 mil. tun. Když výroba elektřiny založená na použití hnědého uhlí začala neúměrně zatěžovat životní prostředí, byl zahájen jaderný energetický program a zvýšila se rovněž výroba elektřiny ve vodních elektrárnách. Byla vybudována vltavská a vážská kaskáda, vodní dílo Liptovská Mara atd. Realizovala se stavba ropovodu a tranzitního plynovodu ze SSSR. Rozvoj zaznamenalo strojírenství. Byl postaven novodobý chemický průmysl od zpracování ropy v Kralupech, Litvínově a Bratislavě, přes výrobu umělých hnojiv v Lovosicích a Šaře až po plastické hmoty (etylenová jednotka v Litvínově) aj. Socialistické zemědělství pak bylo schopno zabezpečit potravinovou soběstačnost Československa. Hektarový výnos obilovin v českých zemích překročil 4,5 t, na Slovensku 5,3 t, v pšenici dokonce 5,8 t atd. Rozvoj průmyslu a zemědělství byl orientován tak, aby se vyrovnávala ekonomická a sociální úroveň Slovenska s českými zeměmi. V roce 1948 byl podíl obyvatel Slovenska 27,9 % na celkovém počtu obyvatel Československa, vybavenost výrobními fondy činila 18,9 % a osobní spotřeba měla podíl 22,8 %. V roce 1988 představoval podíl obyvatel Slovenska 33,6 %, vybavenost výrobními fondy se zvýšila na 31,1 % a podíl v osobní spotřebě činil 31,4 %.

Rozvoj hospodářství umožnil všem lidem pracovat. Socialismus odstranil nezaměstnanost, bezdomovectví, sociální nejistotu. Životní úroveň rostla nejen „vyvoleným“, ale všem obyvatelům. Osobní spotřeba obyvatel se od roku 1948 (100 %) do roku 1989 zvýšila 5krát (491 %), v českých zemích 4,4krát (436 %) a na Slovensku 6,7krát (671 %). Pokud jde o bytovou výstavbu, pak toto období přineslo zásadně nové řešení bytové otázky. Bylo postaveno přes 3,5 milionu nových bytů, což znamená v průměru přes 83 000 bytů ročně. (viz *Ve jménu života aneb Renesance socialismu očima jeho porážky*, Orego 2007)

Kapitalismus na nás dopadl jako morová rána

Ano, byli jsme kontrarevolučními převraty vrzeni o půlstoletí zpět, do kapitalismu (permanentně kamuflovaného absurdními frázemi o „demokracii“, jakoby šlo buržoazní parlamentarismus, založený jen na formálních procedurách s právem volit jednou za 5 let „své“, kapitalismu sloužící „zástupce“, prezentovat jako „vládu lidu“) došlo nejen k proletariáti bývalé socialistické dělnické třídy a ostatních pracujících, ale i k její decimaci, neboť byly ve velkém likvidovány mnohé podniky a závody bývalé ČSSR. To vše pod nátlakem a taktovkou imperialistických

velmocí a jejich celosvětových ekonomických a politických institucí (MMF, Světová banka aj.) a jejich sluhů a náhončích, jakými byli Havlové, Čalfové, Klausové, Ježkové, Zemanové atd. Tak došlo rozkradením státních (socialistických) podniků a jejich výprodejem „za babku“, k destrukci naší ekonomiky. Dokonce i tzv. velká privatizace byla tehdy „znovuzrozenými“, antikomunisticky a antisocialisticky zaměřenými sociálními demokraty (V. Komárkem a spol.), označena za „loupež století“.

Tito aj. „experti“ prováděli likvidaci našeho průmyslu a zemědělství při frázích o „nutné restrukturalizaci“ ekonomiky, neboť prý český průmysl je „předimenzován“ a vyžaduje „zeštíhlení“. Samozřejmě v zájmu zahraniční konkurence, zahraničního kapitálu, jim přeci nemůžeme překážet! V jejich zájmu bylo nutné fakticky ochromit, zničit např. takové dva české „giganty“ jako byla Škoda Plzeň a ČKD Praha. Muselo zmizet i SONP Kladno a mlado-boleslavskou Škodovku bylo třeba „předat“ německému VW atd. atd. (Čermák, V. - Kovář, K.: *Obžaloba, Praha, 1998*)

„Analýza české ekonomiky, kterou 10. 11. 2016 přednesl šéf poradců na Úřadu vlády Vladimír Špidla, v první řadě zmiňovala více než dvojnásobný odliv kapitálu z ČR ve srovnání se zbytkem EU. V odvětvích, která mají charakter přirozeného monopolu – vodárenství, energetika – jde dokonce o čtyřnásobek. Zmínili tam taky to sedmi-násobné zvýšení podílu majetku v cizích rukou. Čeští vlastníci drží jen taková odvětví, která jsou z hlediska zisku nelukrativní. Lepší definici ekonomického statusu České republiky jako kolonie Západu (hlavně Německa) nemohl Vladimír Špidla podat. V únoru letošního roku banka JP Morgan v hodnocení našich státních dluhopisů vyřadila ČR ze seznamu vyspělých zemí a zařadila ji mezi rozvojové státy. Důvodem byla stagnace příjmů na hlavu po tři roky, nedosahující úrovně vyspělých zemí, a skutečnost, že naše vláda nemá vliv na chod ekonomiky. Rozhodující podíl vlastní zahraniční subjekty. Od roku 2005 přicházejí investice jen ze zahraničí, domácí nejsou. Myslím, že nastal čas tyto trendy změnit, parlamentní volby pro to vytvořily předpoklady. Jinak proces dekolonizace začal právě před sto lety a trval přes 60 let. Bude to dlouhý běh, ta naše emancipace z koloniální závislosti...“ (Spadli jsme až na dno, mnoho věcí je horších než za komunistů. Nastupuje totalita ze Západu. Nechutná hysterie kolem Miloše Zemana. Jaroslav Bašta o listopadu 1989 a dnešku, *Parlamentní listy*, 14. 11. 2017)

Důsledkem toho došlo u nás nejen k celkovému a to značnému úpadku ekonomiky, k totálnímu poklesu průmyslové, stavební a zemědělské výroby, ale i k tomu, že po čtyřiceti letech ústavou zaručeného práva na práci, na bezplatnou zdravotní péči, vzdělání atd., jsme zde měli po patnácti letech kapitalistické „tržní ekonomiky“ více než půlmilionovou armádu nezaměstnaných, krachující velké i malé podniky a banky (od roku 1994 do roku 2003 zkrachovalo přes 20 bank), prodané „za babku“ zahraničnímu kapitálu. K tomu navíc rozvrácené zdravotnictví, vážně ohrožený rozvoj vědy, vzdělanosti a kulturní úroveň lidí atd., nemluvě o rozbití společného státu Čechů a Slováků – ČSFR v roce 1992. Konkrétněji řečeno po 13 letech obnoveného kapitalismu „dickensovského“ typu, kdy jsme i upadli do pozice polokolonie či kolonie, tedy k roku 2002, dosáhla průmyslová výroba jen 93 % stavu z roku 1990 (100 %), zemědělství pak 69 % a stavebnictví 97 %. Pokud jde o růst hrubého domácího

produktu (HDP) v období od roku 1989 (100 %) do roku 2003, pak ten - podle původních, neupravených údajů - dosáhl v roce 1993 oproti roku 1989 jen 79 %; v roce 1997 – 88 %, v roce 2001 – 92 % a v roce 2003 – 97 %! Avšak podle oficiálních, prorežimně propagandisticky upravených údajů, aby to vše nevypadalo po dlouhých 13 až 15 letech tak katastroficky, bylo třeba dát dohromady alespoň trochu přijatelnější údaje. Ukázat, že prý „již“ v roce 2001 bylo dosaženo v růstu DPH úrovně roku 1989 (!), kdy to bylo v roce 1993 – 87 %, v roce 1997 – 98 %, v roce 2001 prý 102 % a v roce 2003 – 107 %. (viz *Pravda o minulosti a současnosti, Praha, Futura 2004, s. 39 – 40*)

V ČR žije jeden milion chudých, tedy je to každý 10. člověk na hranici příjmové chudoby. Do této chudoby se dostává ten, kdo měsíčně nevydělá alespoň 10 691 Kč, u dvou dospělých jde o 16 000 Kč. S chudobou navíc souvisí zadlužení lidí a s tím spojené exekuce. Z tohoto hlediska je u nás rovněž každý 10. dospělý člověk, tj. 863 000 lidí v exekuci, kteří zápasí se 4,5 miliony exekučních řízení. Převedeno na čísla, je takto vymáháno 325 miliard Kč. To není vše, téměř 0,5 milionů osob čelí více než 3 exekucím a 151 000 lidí (což je asi jako obyvatel Plzně) se musí vyrovnávat s 10 exekucemi. (Zdroj: *ČT Seznam, Bolestná chudoba*, 21. 2. 2018)

To není, pokud jde o silně negativní jevy v našem „demokratickém“ kapitalismu, vše. Např. zadluženost nejen nás, tak „bohatých“ občanů (o kterých nedávno tvrdil předseda TOP 09 Kalousek, že si „žijeme jak prasata v žitě“ a nikdy jsme se neměli tak dobře, jako dnes), ale i státu a podnikatelů je značně vysoká. Pokud jde o zahraniční zadluženost Česka, ta ke konci června 2017 vzrostla na historické maximum, téměř na 4,5 biliónu korun, což odpovídá 92 % HDP země. Tedy zahraniční dluh Česka se meziročně zvýšil o 1,161 biliónu korun, jak to vyplývá z předběžných údajů, které zveřejnila Česká národní banka (ČNB). K mimořádně rychlému nárůstu došlo letos prý kvůli spekulacím zahraničních investorů na posílení koruny po skončení intervencí ČNB. Zahraniční dluh Česka však stoupá vytrvale. Přes jeden bilión korun se poprvé přehoupl na konci roku 2004, 2 bilióny korun překonal v roce 2010 a 3 bilióny na konci roku 2014. (viz *Novinky*, 20. 9. 2017)

Přesto je prý zadlužení České republiky ve srovnání s ostatními zeměmi EU na velmi slušné úrovni, neboť v roce 2016 nabývalo ve vztahu k hrubému domácímu produktu (HDP) těchto hodnot: veřejný dluh ČR 37,20 % HDP; dluhy domácností ČR 31,50 % HDP; dluhy firem ČR 68,00 % HDP.

K tomu je třeba dodat, že ve vztahu k onomu údajně naprosto ekonomicky neefektivnímu socialismu u nás, kdy ovšem Československo nebylo v roce 1989 nijak zadluženo, ale naopak, dlužily nám některé zahraniční země, že jsou uvedené skutečnosti opravdu chmurnou, děsivou záležitostí. Tak visí nad námi jako „Damoklův meč“ otázka: Budou vůbec někdy takové obrovské dluhy, při naší podřízenosti na zahraničním kapitálu, splatitelné? A to bez katastrofické újmny našich občanů, tedy na účet námezdně pracujících?

Závěr

1. Po obnově kapitalismu a ještě víc než v dobách úsilí o socialismus, znovu vyvstalo Marxovo geniální dílo jako nenahraditelný maják na rozbouřeném moři v temnotách lži, falše, egoismu a nenávisti ke všemu skutečně socialistickému a komunistickému, k silám

společenského pokroku a emancipace pracujících.

2. Marxovo (a Engelsovo) dílo od svého zrodu prokazovalo a prokázalo sílu své životnosti, což potvrdil již samotný vývoj od vydání Manifestu komunistické strany (1848) a zvláště od založení I. Internacionály (1864 - 1872) a první proletářské revoluce (Pařížské komuny - 1871), včetně II. Internacionály a revolučních bouří ke konci I. světové, imperialistické války, kdy vítězství Velké říjnové socialistické revoluce a vznik SSSR znamenaly skutečně zásadní přelom v dějinách mezinárodního dělnického a národně osvobodeneckého hnutí, ve vývoji lidstva vůbec, neboť započal jeho přechod od kapitalismu k socialismu. To našlo své vyjádření po II. světové válce, když došlo v řadě zemí k přerůstání národně demokratických revolucí v revoluce socialistické, ke vzniku světové socialistické soustavy.

3. Bez znovuoživení a uplatnění Marxova, Engelsova a Leninova teoretického odkazu (v podstatě odvrženého „reformními komunisty“ a „nekomunisty“, kteří z marxismu uznávají jen jeho metodu a teorii odmítají, či upozaďují tak, jako i prý „byzantský“ či „poloasijský“ leninismus, zrozený v zaostalém, carském, nedemokratickém Rusku), bez dialekticko-materialistické metody poznání a dialekticko-materialistického pojetí dějin střídání společenskoekonomických formací (historického materialismu), vědecké politiké ekonomie a vědeckého komunismu nelze do hloubky poznat soudobý kapitalismus. Tak jako nalézt cestu k jeho revolučnímu překonání.

4. Jedině návrat k Marxovi (Engelsovi a Leninovi), k marxismu-leninismu jako k vědecké teorii a metodě, která tvoří dialekticky propojený celek, vytváří ideový základ k realistické, prakticko-politické revoluční činnosti, bez níž není možné kapitalismus odstranit a nahradit socialismem a komunismem. Bez níž není možné sebeosvobození proletariátu, dělnické třídy a ostatních pracujících.

5. Jak je známo, KSČM se vydává za „moderní levicovou“, tedy za kvalitativně jinou politickou stranu, než byla KSČ. Proto se jen cudně hlásí k tomu, že je její „nástupkyní“. Je tak „logické“, že ve svých ustavujících a dalších dokumentech, prezentuje marxismus jen jako metodu a ne jako teorii. Marxismus jako teorie (jako učení o třídním boji, historické roli proletariátu jako „hrobaře“ kapitalismu, učení o proletářské revoluci a politické moci, diktatuře proletariátu atd.) je proto upozadována, fakticky odmítána. Jistě, této „moderní“ straně, jež má být přijatelná pro stávající „demokratický“ buržoazní politický systém, nemůže vyhovovat přijímání marxistické teorie.

6. Této straně, jejímu vedení a ideovému zaměření, je doposud proto cizí, nebo těžko stravitelný konkrétně historický, třídní přístup při analýze a hodnocení kapitalistické skutečnosti, při hledání reálných východisek pro uvědomování a získávání námezdně pracujících a vykořisťovaných tříd, vrstev a společenských skupin. Tato strana doposud nedocenila to, že je třeba zcela konkrétně uchopit Marxovu tezi, že „materiální síla musí být svržena materiální silou, avšak i teorie se stává materiální silou, jakmile se zmocní mas“. Slovy Lenina „bez revoluční teorie nemůže být ani revoluční hnutí“. A tou silou, která může a musí vyzbrojit revoluční teorii proletářské, pracující masy, může a musí být jejich politická organizace – komunistická strana!

Zdeněk Košťál

Antikomunismus a demokracie

Antikomunisté, jakožto relativně široká skupina lidí, která velkou část svého politického přesvědčení zakládá na odporu ke komunistické ideologii a hnutí, často jako důvod pro svůj antikomunismus udává „nedemokratičnost“ a porušování zásady „politického pluralismu“ ze strany komunistů. I kdybychom na tento argument přistoupili, a samotní antikomunisté jej opravdu silně dávají do popředí, je přeci jen nutné říci, že komunistická ideologie bezpochyby představuje mnohem více než jen teorii o organizaci politické moci. Komunisté se ve svých názorech snaží objasnit principy, na nichž funguje současný kapitalistický systém. Při své kritice kapitalismu pak komunisté navrhnou celou sadu řešení, jejímž jádrem je zásadní změna ve výrobních a směnných vztazích v ekonomice společnosti. Od toho je pak

odvozena celá řada změn v oblasti práva, vzdělávacího systému, trávení volného času, mezilidských vztahů atd. (Dokonce ani tím se myšlenkový potenciál komunistické ideologie nevyčerpává, protože jsme zde nejmenovali filozofický aspekt této ideologie, který obsahuje řadu principů bez vazby na konkrétní sociálně ekonomickou formaci.)

Ve zkratce můžeme tedy říci (tak, aby to bylo přijatelné i pro nekomunisty), že komunistická ideologie je ucelenou, systematizovanou kritikou kapitalistické společnosti, obsahující stejně tak ucelenou, systematizovanou řadu návrhů na zásadní přeměnu této kapitalistické společnosti (ve společnosti socialistickou a komunistickou, pochopitelně).

Přesto, že si tedy mnozí antikomunisté vybírají, co se jim na komunistické ideologii a praxi komunistického hnutí nelíbí, nebo že redukuje svoji kritiku komunistické ideologie (a v minulosti existujícího socialistického systému) na kritiku „totality“, je z výše uvedeného jasné, že antikomunista musí ve své podstatě být člověk, který hájí současný kapitalismus (nebo je to politický omezenec, který má jen velmi povrchní znalosti o ideologii, kterou odmítá; často je obojím). Na tomto místě se zastavím a upřesním, o kom v tomto článku vlastně píši.

Je totiž dobře známo, že mnozí anarchisté a sociální demokraté mají velkou řadu antikomunistických postojů, které sdílí

s vládnoucím kapitalistickým režimem. Přesto však o těchto skupinách většinou nelze říci, že by svoje politické přesvědčení vyložene zakládaly na antikomunismu, že by své názory popisovaly jako protiklad názorů komunistických, že by pro ně boj proti komunismu byl politickou prioritou. V tomto článku tedy budu mluvit o lidech z té části politického spektra, pro které je antikomunismus skutečně podstatnou částí jejich politického přesvědčení. I tuto skupinu jde dnes rozdělit na dvě části. Fašisté, kteří jsou bezpochyby fanatickými antikomunisty, totiž verbálně odmítají i kapitalismus a propagují tzv. „třetí cestu“. Vedle nich nám pak zde zbývá poslední skupina, kterou můžeme označit za nejtvrďší zastánce současného systému a všeho, co k němu patří.

(Pokračování na s. V)

(Dokončení ze s. IV)

Jsou to tedy lidé hlásící se nekriticky k odkazu kontrarevolucí z přelomu 80. a 90. let minulého století, podporující EU, NATO a jiné imperialistické instituce, hájící rozdělení světa na nepřátelené imperialistické bloky svým štváním proti „cizím“ mocnostem (zejména Rusku a ČLR) a tak podobně.

Nyní, když jsme si tuto skupinu rámcově vymezili, podívejme se na to, jak je to s její demokratičností. Tito antikomunisté jsou vždy v prvních řadách boje za demokracii, svobodu a lidská práva. Problém s přesvědčenými antikomunisty je však ten, že dříve či později vždy začnou požadovat zákazy a represie proti komunistům a komunistickému hnutí. Jejich argument spočívá v tom, že svobodná soutěž politických názorů je sice žádoucí, ale pouze mezi těmi politickými skupinami, které respektují zákonem stanovená pravidla této soutěže. Komunisté, kteří se otevřeně vymezují proti „demokracii“ (pro antikomunisty jde o synonymum se slovem „kapitalismus“) jsou tedy z této soutěže vyloučeni. To je celkem pochopitelná argumentace a v intencích logiky třídního boje (kterou však samotní antikomunisté neuznávají, a diví se, když jsou v socialismu vystaveny zákazům sily otevřeně se vymezující proti socialistickému zřízení). Problém je však ten, že, jak jsme vysvětlovali dříve v tomto článku, antikomunismus jako společenský postoj není pouze odmítáním konkrétních názorů K. Marxe, V. I. Lenina nebo K. Gottwalda (ve skutečnosti je nejméně tímto, jelikož většina antikomunistů tyto názory v jejich originálním znění vůbec nezná). Antikomunismus je vůči reakci na jakýkoli pokus o ucelenou kritiku kapitalismu, je to důsledná obhajoba statusu quo a odmítání jakékoli radikální (tedy na kořen jdoucí) kritiky vůči současnému režimu. Komunisté jsou tedy pouze „první nepřítel demokracie“ v řadě. Ostatní antikapitalisté jsou vždy poblíž. Vezměme si české prostředí a začneme s KSČM.

Tato strana se nesčetněkrát distancovala od minulého socialismu, každodenně ukazuje v praxi, že nemá zájem o jakoukoli revoluční činnost a že je pevnou součástí tohoto systému. Každému jenom trochu politicky vzdělanějšímu pozorovateli musí být naprosto jasné, jak obrovský rozdíl je mezi současnou KSČM a například Gottwaldovou KSČ v roce 1948. I přesto však budou antikomunisté napadat KSČM ne jako legitimního politického konkurenta v jejich „svobodné soutěži“, ale jako „stalinisty“ a „levicové extremisty“. Tyto pojmy („stalinismus“, „extremismus“) totiž nemají očividně žádný skutečný význam, je to jenom záminka k volání po represii, snaha co nejzávažnějšími pojmy poukázat na to, že nějaká konkrétní organizace je „ohrožením pro demokracii“ a má být tedy silou potlačena.

Někdo může namítnout, že i přes zjevný rozpor s realitou má KSČM v názvu „komunistická“ a proto vyvolává u antikomunistů takový odpor. Co je však s ČSSD? Co je se sociálními demokraty obecně? Co je s anarchisty? Už od roku 1989 můžeme od řady antikomunistů slyšet, jak jsou ve vedení ČSSD převlečení komunisté, kteří se v novém „demokratickém“ prostředí snaží tajně působit směrem k obnově socialismu. Některá politická sdružení, zakládající svoji činnost na „boji proti komunistům“ (dobrým příkladem je kdysi hodně aktivní ProtiAlt), jdou tak daleko, že označují KSČM za „otevřené stalinisty“, kdežto ČSSD dle nich reprezentuje „skryté komunisty“. Tady už čtenář může začít pozorovat, v čem je jádro věci. ČSSD je strana,

která se naprosto otevřeně hlásí k listopadové kontrarevoluci a obnově kapitalismu v Československu, zdůrazňuje angažmá svých představitelů v této události, trvá na členství ČR v NATO a EU, podílela se na privatizaci atd. Když se jedna taková strana, která se absolutně v ničem neodchyluje od režimní mantry „respektování svobodné politické soutěže“, dočká obviňování ze „skrytého komunismu“ a „návratu do starých časů“ (myšleno starých časů socialismu, nikoli ještě starších časů prvorepublikového kapitalismu), tak co si z toho můžeme vzít? Jednoznačně nám to říká, že primárním politickým úkolem antikomunistů není ochrana demokracie, svobody slova, politického pluralismu atd., ale ochrana současného režimu, ochrana kapitalismu.

Ochrana demokracie (ať už si pod tímto pojmem představíme cokoli) je druhotná, ochrana kapitalismu je vždy prvotní. Čím se totiž sociální demokracie odchyluje od jiných kapitalistických stran a politických směrů? Dnes již můžeme říci, že téměř ničím, tradičně se však snaží utlumit nejhorší dopady kapitalismu na život obyčejných lidí, brání se privatizaci základních sociálních služeb, občas je skeptická k vojenským tažením imperialistických mocností atd. Jinými slovy, jakákoli, dokonce i jen teoretická odchylka od obhajoby hospodářských a politických zájmů vládnoucí třídy směrem k obhajobě zájmů pracujících, může být dnes označena za „skrytý komunismus“. Na vztahu té či oné politické strany k parlamentarismu, vícestranickému systému nebo „svobodě slova“ očividně nezáleží, podstatný je vždy vztah k režimu a třídním zájmům.

Posuňme se však dále na politické i časové ose. Dostáváme se do současné doby, k událostem, které tento článek inspirovaly. K protestům proti Z. Ondráčkovi a později zorganizovaným studentským akcím pod názvem „Vyjdi ven“. Pojďme se blíže podívat na tyto akce. Odehrávají se v době, kdy politická „levice“ (tento pojem je samozřejmě dnes téměř nic neříkající, ale pro snazší orientaci je možné jej občas použít) v ČR prakticky již neexistuje. KSČM i ČSSD zažily v parlamentních volbách trpké porážky. Jejich voliči je do velké míry vyměnili za politický projekt velkopodnikatele Andreje Babiše. V prezidentských volbách pak tradiční elektorát těchto stran volil antikomunistu s nacionalistickými tendencemi Miloše Zemana. Ovšem, i v těchto chvílích, kdy je jakákoli politická síla hlásící se aspoň formálně ke komunismu nebo sociální demokracii v rozkladu, můžeme vidět tisíce lidí na ulicích s překříženými komunistickými symboly, varovnými hesly před „návratem starých časů“, výzvami k „boji za ochranu demokracie“ atd. Co je důvodem tentokrát? Bude A. Babiš znárodňovat vlastní majetek? Omluví se M. Zeman za svoji roli v kontrarevoluci z roku 1989? Pokud ne, proč se hrozí návratem socialismu? Proč všichni zapálení bojovníci za svobodu z „demokratického bloku“ nevedou se svými odpůrci, s nimiž prohráli v „demokratických“ volbách, kultivovaný politický dialog? Proč je okamžitě v sázce rovnou „demokracie“?

Pravda je taková, že současný nesourodý buržoazní blok, vedený A. Babišem a M. Zemanem, je konkurencí pro představitele tradičních buržoazních stran, jakými jsou ODS, TOP09 nebo KDU-ČSL. Prvně jmenovaný z těchto dvou velkých politických bloků vládnoucí třídy v rámci tohoto konkurenčního boje částečně opouští od dosud dominantního ideově politického diskursu českého havlismu. Činí tak zejména proto, aby v současné krizi kapitalismu oslovil voliče, ovšem i

z jiných důvodů. Donedávna byla totiž ideová pozice všech silnějších politických stran v tomto státně jasná. Iracionální strach z KSČM a „návratu totality“, úplné podřizování státních zájmů zájmům velkých imperialistických center jako jsou NATO a EU, s tím související nenávisť k jiným imperialistickým centrům (Rusko, Čína), respekt k „nezávislosti“ médií bez ohledu na to, jak okatě si budou vybírat, koho budou v politickém spektru protěžovat atd. Těmto zažitým ideologickým dogmatům politického života v ČR vznikla v posledních letech opozice. Opozice, která nepochybně ani kapitalismus, ani členství ČR v NATO a EU, ani odpor k socialismu. Představuje pouze malou odchylku od dosavadního ideologického diskursu vládnoucí třídy. Avšak zřejmě stačí i minimální názorové rozdíly (odmítání nejběsilejších útoků na Rusko, občasná spolupráce s prorežimní KSČM, která k tomu ještě má permanentní politické zastoupení) k tomu, aby byla ohrožena „demokracie“.

A tak tedy zrovna nyní, kdy mají bojovníci za „demokracii“ takovou příležitost ukázat, jak hluboce cítí svoji vlastní „demokracii“, jak jsou schopni kritizovat, ale zároveň respektovat své odpůrce (kteří jim mimochodem uštědřili porážku ve všech významnějších volbách), tak místo toho znovu hystericky bijí na poplach, varují před „návratem starých časů“ a „ohrožením demokracie“. Protože názorová pluralita a politická soutěž je zřejmě možná jen v rozpětí od Strany zelených až k TOP09. Vše mimo tuto osu už zavání „ohrožením demokracie“. Protože, jak už jsme uvedli výše, antikomunismus není odpor ke komunismu. Komunistická ideologie je odporem ke kapitalismu, jeho nejucelenější kritikou. Antikomunismus je ideologická obrana kapitalismu. „Komunistou“ může v ideové svaté válce antikomunistů za zachování kapitalismu být každý. Skuteční komunisté, socialisté, anarchisté, nacionalisté, liberálové a podle všeho i velkopodnikatelé zbavení téměř jakýchkoli politických názorů. Každý, kdo jakkoli momentálně odbočuje od dominantního politického směru ve většině vládnoucí třídy, může být „hrozbou pro demokracii“. A z tohoto důvodu je antikomunismus, je-li pojat jako zásadní součást nějaké politické teorie či praxe, nevyhnutelně v rozporu s jakoukoli, dokonce i formální demokracií. Každý může být „komunista“. A jak dlouho bude trvat, než se tyto hysterické výkřiky o obraně demokracie přemění v represii proti všem těm „komunistům“? Nebylo by to poprvé, kdyby viděli, jak se „obyčejný“ antikomunismus mění ve fašismus.

Na závěr bych se chtěl vyjádřit k tomu, zda v naší zemi skutečně hrozí návrat starých časů a zdali je zde ohrožena demokracie. Jaká je odpověď? Staré časy se mohou skutečně vrátit, a demokracie je skutečně ohrožena. Staré časy věznic pro odborové předáky a příslušníky dělnického hnutí z dob Rakouska-Uherska, staré časy střelení do dělníků z dob první republiky, staré časy zákazů a represie proti komunistickému hnutí z dob druhé republiky a staré časy koncentračních táborů pro všechny odpůrce režimu. Kdo nám tyto staré časy vrátí? Kalousek, Babiš, Zeman, Drahoš? Organizujme politicky proletariát, bojujme proti kapitalistickému režimu a nemusíme se to dovědět. Skončujme se „starými časy“. S těmi ze včerejška i dneška.

Pavel Jankowský

140 let od založení Československé sociálně demokratické strany dělnické

Před 140 lety (7. 4. 1878) byla v Břevnově založena Československá sociálně demokratická strana dělnická v Rakousku, která byla součástí celorakouského dělnického, sociálně demokratického hnutí. Přihlásila se k programovým dokumentům I. Internacionály. Byla to strana vskutku dělnická, proletářská, plně, při uznání zásady seburčení národů, uznávající myšlenky proletářského internacionalismu, **strana průkopníků socialismu**.

Břevnovský sjezd přijal organizační řád, v němž byly zahrnuty stanoviny I. Internacionály a program, jenž se v základních otázkách hlásil k Marxovým a Engelsovým zásadám. K těm patřila především zásada, že „osvobození práce musí být dílem pracujícího lidu. Boj za osvobození dělnické třídy není bojem o třídní privileje a monopoly, nýbrž o rovné právo a rovné povinnosti a o zrušení všeho třídního panství.“ (Průkopníci socialismu u nás, Praha, SNPL 1954, s. 21) Rovněž zásada, že práce je zdrojem

všeho společenského bohatství a vzdělanosti, kdy základním předpokladem a podmínkou osvobození dělnické třídy je **nutnost zrušení soukromého vlastnictví výrobních prostředků**.

Tato strana vytvářela předpoklady pro účinnější šíření socialistických názorů mezi českými dělníky, pro jejich aktivnější postup v zápasech s českou buržoazií. Nebyla to strana dnešního buržoazně liberálního typu, oddaná zájmům buržoazie, ale naopak. Byla to strana typu revolučně dělnického, strana průkopníků, ne likvidátorů socialismu a pevné opory imperialismu v rámci EU a NATO, jakou se stala Česká strana sociálně demokratická (ČSSD), založená v březnu 1990.

Tím, mírně řečeno, prazvláště, absurdně pak zněla slova některých nejvyšších funkcionářů ČSSD (Chovanec ad.), kteří vzývali to, že jsou nejstarší politickou stranou u nás, s odkazem právě na uvedených stočtyřicáté výročí ČSDSD v Rakousku.

K. Z.

Před 65 lety nás opustil J. V. Stalin

5. března jsme si připomněli 65. výročí úmrtí geniálního vůdce sovětského lidu a inspirátora světového proletariátu J. V. Stalina (1879-1953). Jeho život, to je nekonečné odříkání a nezištné hrdinství vykonané pro porážku reakce a imperialistických sil, pro porážku anachronického systému a ukončení vykořisťování typické pro kapitalismus. Stalinova politika budování průmyslových center prokázala na rozdíl od škodlivých koncepcí Bucharina zprava a Trockého zleva svou životaschopnost především v době napadení Sovětského svazu nacistickým Německem a následnou porážkou hitlerovců.

Po Stalinově smrti se blok tvořený Sovětským svazem a socialistickými zeměmi východní Evropy vydal cestou revize základních myšlenek Marxe, Engelse a Lenina, cestou revize úspěchů budování socialismu v SSSR a oportunního chování vůči imperialistům, vyznačující se tzv. politikou koexistence a mírového

soužití. Toto a pronikání maloměstského myšlení, započaté zavedením tzv. konzumního komunismu a různých odnoží včetně tolerance nacionalistických úchylek, vedlo k postupnému pádu prvního pokusu o výstavbu socialismu a jeho obranu v naší části světa. Při zpětném pohledu proto musíme ocenit Stalinovy úspěchy v obraně a výstavbě SSSR i v porážce fašismu a pomoci okupovaným národům v jejich cestě ke svobodě a dále k jejich revolučnímu vystoupení proti imperialismu a domácím kapitalistům. Stalinovo teoretické dílo tvoří rovněž nepřehlédnutelný vklad do revoluční teorie, především v brilantním zpracování řešení národnostní otázky.

Ne nadarmo je Stalin nejváženější osobností svých oponentů a nepřátel, ne nadarmo je Stalin nejvíce očeřňovaná osobnost 20. století. Jeho jméno je symbolem nadlidského úsilí, lidového vítězství a úspěšné emancipace pracující třídy v daném období.

MP

65 let od úmrtí Klementa Gottwalda

Krátce před 65. výročí úmrtí prvního československého dělnického prezidenta Klementa Gottwalda vydalo „Czech News Center“ (název má v řeči svých pánů) publikaci „Klement Gottwald: Rudý tyran s dýmku“. Ta na 130 stránkách shrnuje snad všechny dosud známé urážky Gottwalda a přidává k nim další.

Hned v úvodu nazývá Gottwalda „masovým vrahem“ a opakovaně tvrdí, že Gottwald „měl strach“ (z SSSR, ze Stalina, z StB). Vysvětlení toho, proč Gottwald stál v čele prosazování toho, čeho se prý bál, samozřejmě nenajdeme. Zato je velká pozornost věnována „rozpadajícímu se nabalzamovanému tělu“. Zatímco kolektiv tří autorů (Marta Prokešová, Jiří Fabian, Tomáš Belica) „zná“ podrobnosti z Gottwaldova osobního i intimního života, nepozná Staroměstské náměstí od Václavského a tradičně zaměňuje fotografie z 21. a 25. února 1948.

Klement Gottwald by se obracel v mauzoleu, kdyby jeho tělo zrádci z řad jeho někdejších spolupracovníků lokajsky nenechali spálit, jako to učinila Chruščovova klika s tělem Stalina.

Gottwaldova politika byla bolševickou politikou pro Československo, byla linií, na jejímž formování se Kl. Gottwald podílel v Komunistické internacionále a současně prosazoval a prosadil politiku Kominterny v KSČ. Mezi linií Kominterny a linií VKS(b) nebylo zásadního rozdílu (kromě nezbytných odlišností daných rozdílnými podmínkami jiné země) a v čele VKS(b) stál po téměř celé období revoluční činnosti Kl. Gottwald J. V. Stalin. Lze tedy říci, že gottwaldovská linie, linie bolševické KSČ, byla linií stalinovou. To dobře věděli nepřítelé Stalina, nepřítelé leninismu, kteří záhy po smrti Stalina a Gottwalda provedli kontrarevoluční zvrát v mezinárodním komunistickém hnutí. Výsledkem nebylo proklamované vítězství komunismu během jedné generace, ale obnova kapitalismu takřka v celém světě během jedné generace.

I s ohledem na stále zřetelnější návrat restaurovaného kapitalismu do bída předmnichovského Československa je přes odstup desítek let Gottwaldovo dílo stále aktuální a inspirativní.

Leopold Vejr

PANORAMA

Frašky české buržoazní politiky

Andrej Babiš a jeho vláda v demisi jsou sice bez důvěry sněmovny, nicméně za necelé čtyři měsíce stihli řadu rozhodnutí dokazujících, jak věrně a poslušně slouží USA, NATO i EU. Především o tom svědčí vydání údajného ruského hackera do USA a vyhoštění tří ruských diplomatů z ČR jako projev „solidarity“ s Británií v kauze otravy do Anglie uprchlého důstojníka ruské tajné služby a jeho dcery, k níž se ostatně nepřipojily ani všechny členské státy EU.

Nastává docela paradoxní situace. ANO a jeho předseda jsou přesto terčem nepřetržitých útoků „tradičních“ tzv. „demokratických“ stran, podle jejichž kampaní jako by hrozila ČR diktatura. Přitom právě tito „demokraté“ odhalují svou nedemokratickou podstatu, když nerespektují výsledky voleb pokudé, když nedopadnou podle jejich představ. Organizují demonstrace plné antikomunistických hesel, podněcují k protestům i nezletilce na středních školách a na údajně „apolitických“ vysokých školách vyzývají studenty k projevům odporu vůči Babišovi a Zemanovi i mnozí rektori a děkani.

Andrej Babiš se od těchto pseudodemokratických soupeřů liší zejména svým populismem. I když se termín „populista“ ve spojení s Babišem až tolik nepoužívá, vystihuje nejlépe jeho politiku. Nutno ovšem přiznat, že účinnou. Např. zvyšování důchodů a slevy seniorům za jízdné ve vlacích a autobusech mu zřejmě přihrají nemálo hlasů v dalších volbách, ať už v řádném nebo mimořádném termínu.

Tato politika přitom přetahuje na jeho stranu ponejvíce dosavadní voliče ČSSD i KSČM. Takže další paradox, když právě vedení těchto stran projevuje zájem zajistit Babišovi důvěru Poslanecké sněmovny. Jednání ANO a ČSSD sice prozatím tento týden ztroskotala po handrkování o post ministra vnitra, ale šokovalo mě, když nejhlasitěji nad tím vyjádřil zklamání předseda KSČM Filip. V rozhovoru pro ČT dokonce litoval, že se KSČM těchto jednání nezúčastnila a nemohla pomoci zprostředkovat dohodu.

Ovšem překvapení pro mne nebylo, že dnes ÚV KSČM schválil rozhodnutí jednat s vedením ANO o programu a v případě programové shody hlasovat pro důvěru vládě. Vedení KSČM jen opětovně

potvrdilo, že učinilo z kdysi revoluční marxisticko-leninské a protikapitalistické strany pomocníka v údržbě buržoazního řádu.

Licítace ČSSD s ANO „přijmeme trestně stíhaného premiéra za křeslo ministra vnitra nebo financí“ také nesvědčí o nějakých zásadovějších postojích. Naznačuje zároveň, že to s trestním stíháním Andreje Babiše možná nebude tak horké, jak je to v oficiálních médiích prezentováno. Ostatně již v lednu upozornil blogger Jiří Nápravník, že kauza Čapí hnízdo nemůže být trestným činem, neboť žádost o dotaci byla podána a schválena v roce 2008, kdežto trestný čin „dotační podvod“ byl doplněn do Trestního zákona až v lednu 2010. To však neomlouvá „obdivovatele“ Andreje Babiše v řadách KSČM. Mnozí z nich mají sice nejvyšší možné vzdělání, nicméně po mnoha letech působení v prostředí prolezlém oportunistem nedokáží nebo ani nechtějí pochopit, že premiér Babiš nemůže být nikým jiným než oligarchou maskujícím se populismem.

Převrat na Slovensku

Překotný vývoj po zavraždění novináře Jána Kuciaka a jeho snoubenky Martyiny Kušnírové vedoucí k pádu vlády Roberta Fica má charakter politického převratu. Redakce AE News ještě před Ficovou nátlakem vynucenou demisí napsala: „Kuciak byl obětován k nastartování slovenského majdanu. Po ohledání místa činu existují nevyjasněné okolnosti, které nezapadají do verze o profesionální popravě nájemným vrahem. Kdyby Kuciak nebyl zavražděn a zveřejnil by svůj 139. článek, tentokrát o italské mafii na východním Slovensku, nic by se nestalo, tak jako se nic nestalo po publikování předchozích 138 Kuciakových článků.“

Před vypuknutím protivládních demonstrací, podle buržoazních médií spontánních, přijel na Slovensko Marcello Fabiani, pravá ruka Georga Sorose a jeden z architektů tzv. oranžové revoluce na Ukrajině. Podle AE News „tajemný Marcello se objevuje všude tam, kde padají vlády a režimy“. Měsíc před příjezdem na Slovensko pomáhal v Moskvě a Petrohradě s protestní kampaní Alexeje Navalného.

Kdo pak viděl v ČT záběry z demonstrací, prý největších na Slovensku od roku 1989, a kdo pamatuje pražské demonstrace v listopadu 1989, nemohl si

nevšimnout nápadné podobnosti obou událostí. Nelitují konce vlády Roberta Fica, sociálně demokratického politika, jenž se například netajil svou podporou EU. Ovšem tak, jak k němu došlo a jaké síly jej organizovaly, nemůže přinést slovenským pracujícím nic dobrého. A není jisté náhodné, že ani ne dva týdny po jmenování vlády Ficova nástupce Petera Pellegriniho začala kampaň i proti tomuto politikovi, tentokrát pod záminkou údajně nejasného financování jeho bytu.

Ve svržení Ficovy vlády se výrazně angažoval i slovenský prezident Andrej Kiska, bývalý podnikatel. V duchu vidím ten kravál od „pražské kavárny“, kdyby se tak zachoval v ČR prezident Zeman. Málokdy byla zaujatost prorežimních médií tak zjevná a neobjektivní jako v tomto případě. A tak jediný klad z vývoje na Slovensku lze vidět ve zveřejnění informací o působení italské mafie ve slovenském zemědělství; skutečnost, jakou bychom si za socialismu ani nedokázali představit. Co se tak musí stát u nás, aby se proflákl obdobně informace i o aktivitách mafii v ČR?

Schizofrenní Rusko

Použití termín z psychiatrie pro charakteristiku státu není možná z odborného hlediska nejpřesnější, nicméně podle mého názoru nejlépe vystihuje ruskou současnost. Vladimír Putin v březnu opět vyhrál prezidentské volby. V předvolební kampani se mj. chlubil, že jeho dědeček Spiridon byl Leninovým a později i Stalinovým kuchařem. Netajil se ani svou minulostí agenta KGB.

Měl jsem příležitost přes internet sledovat více než hodinový televizní přenos z vojenské přehlídky ve Volgogradu k 75. výročí vítězství ve stalingradské bitvě. Byl to úžasný zážitek, připomenutí slavné historie Sovětského svazu. Nechyběla nesmrtelná píseň A. V. Alexandrova na text Vladimíra Lebeděva-Kumače „Svjaščennaja vojna“ (nikdy nezapomenu na obrovský dojem z této skladby, když zněla z reproduktorů nad schodištěm vysoké Mamajevské mohyly za mé návštěvy památníku v roce 1970), v čele pochodu nesli vojáci portréty všech hrdinů SSSR, kteří padli v bojích o Stalingrad, vedle moderní vojenské techniky byly předvedeny i legendární katůše či tanky T-34.

Na druhé straně je Rusko po restauraci kapitalismu zemí, kde jsou podnikatelé v zájmu vyššího zisku k lidem stejně bezohlední jako v jiných státech, kde vládne kapitál. Požár v nákupním centru sibiřského města Kemerovo 25. března možná

způsobil elektrický zkrat, ale smrt 64 lidí včetně čtyř desítek dětí zavinilo porušování požárních předpisů, poskytování služeb neodpovídajících požadavkům bezpečnosti i chaotická evakuace.

„Jednáte s lidem jako se skotem,“ řekl na smutečním shromáždění v Kemerovu Igor Vostrikov. Při požáru zahynula jeho sestra, manželka a tři děti ve věku od dvou do sedmi let. Kemerovské občany rozhořčil i následný liknavý postup úřadů a netaktní jednání policie, která podmiňovala přístup rodičů k mrtvým tělům dětí v márnici podpisem závazku o mlčenlivosti.

Ruský publicista Vladimír Melichov napsal: „Měli bychom konečně pochopit, že strašlivé a tragické události, vznikající u nás (tj. v Rusku) nezávisle jedna na druhé, jsou ve skutečnosti články jednoho řetězu, jehož hlavním pojítkem je absolutní pohrdání lidským životem.“ Novinář připomněl vedle požáru v Kemerovu i případ otrávených dětí kvůli skládce odpadů ve Volokolamsku.

Obdobně rozporuplná je i ruská zahraniční politika. Na jedné straně se např. rozhodně zasloužila o záchranu syrské vlády, na druhé se spojuje s Tureckem bojujícím proti Kurdům... A podobných rozporů je jistě možné najít více, což však neopravňuje mocnosti NATO k tažením vůči Rusku.

Když USA hledaly záminku k válce proti Husajnovu Iráku, vymyslely bajku o iráckých zbraních hromadného ničení. Americkou vládu věrně následovala Británie, třebaže v Londýně experti věděli, že Saddám žádné takové zbraně nemá. Downing street je stejně nedůvěryhodný jako Bílý dům. Po těchto zkušenostech nelze tvrzením britské vlády důvěřovat a platí to i v případě otravy přeběhlého ruského agenta Skripala.

Ponechme stranou otázku, jaký osud čeká přeběhlíky od amerických tajných služeb. Kolem otravy Skripala je neobjasněných podivností víc než dost. Britští vědci přiznali, že nejsou schopni určit, odkud materiál identifikovaný jako Novičok vzešel. Deník Independent poté informoval, že britská vláda má stejně jasno, protože si „doplnila další indicie“. Britská policie si ovšem vyžádala na vyšetřování několik měsíců. Proti Novičoku prý zatím neexistuje žádný lék, Skripala a jeho dceru se přesto podařilo zachránit. Jsou snad britští záchranáři kouzelníky?

Tereza Spencerová ve svém pravidelném okénku v Parlamentních listech 5. 4. označila britská tvrzení za pohádku a napsala: „Ty západní hodnoty! Ty evropské hodnoty! Fakt už jsou jak lochneska - všichni o nich mluví, ale když je budete chtít najít, tak zjistíte, že je už dávno nikdo

nezažil. Pohled na politické elity Západu, které neváhají stavět svou politiku na lži - a navíc na lži odfláknuté, ale zato potenciálně mřící k válce - je hodně smutný.“

K 10. sjezdu KSČM

Původně to měl být mimořádný sjezd svolaný po nejhorším výsledku v historii strany v podzimních parlamentních volbách. Po zkušenostech s přípravou sjezdu (viz příspěvek v rubrice „Někdo to rád horké“) již nevěřím, že může vést ke změně, v jakou věřili mnozí soudruzi, když prosazovali jeho konání. Spíše se obávám, že se může stát sjezdem likvidátorů.

Komentátor Práva Alexandr Mítrofanov na serveru Novinky.cz 22. 3. napsal: „Kdyby komunisté byli opravdu komunisty, museli by sami sebe odsoudit jako renegáty levice. Naposledy byl tak vydatným pomahačem třídního nepřítele Roman Malinovskij, bolševický poslanec ruské Dumy před rokem 1917 a zároveň agent carské tajné služby. Nynější KSČM na to navázala pohárem Horká láska k Babišovi s trešničkami místo malin.“

Čistá taková slova od novináře, o němž je známo, že není žádným příznivcem komunistů a sympatizuje se sociálními demokraty, není věru příjemné.

Za poslední kapku jedu do mé trpělivosti a mých nadějí na návrat strany k marxismu-leninismu považují ostudné inzeráty v Haló novinách, podle nichž vypsala sázková kancelář Fortuna „politické sázky“, kdo bude novým předsedou KSČM. I kdyby vedení KSČM nemohlo ovlivnit, zda soukromá kancelář takové sázky vypíše, mohlo přinejmenším zamezit jejich inzerci v Haló novinách v rozsahu celé třetiny poslední stránky listu a zvýrazněně podkladem z rudých trešniček. Lze se oprávněně domnívat, že tato nechutnost může být jednou z forem nátlaku vedení KSČM na delegáty sjezdu.

Svědčí o tom výběr „sázkových“ kandidátů, z nichž někteří ani nekandidují, a především vypsané kurzy. Např. v inzerátu uveřejněném v HaNo 28. 3. jsou nabízeny „kurzy platné k datu 26. 3. 2018“: Vojtěch Filip - 1,1; Kateřina Konečná - 8; Josef Skála - 11; Jiří Dolejš - 21; Stanislav Grospič - 55; Pavel Kováčik - 60; Zdeněk Ondráček - 99; Marta Semelová - 100.

Co k tomu dodat? Po přečtení inzerátu se mi vybavil v paměti název známého italského filmu z roku 1974, podle něhož si KSČM může říci: „Bože, jak hluboko jsem klesla!“

Ilja Jihlavský

7. 4. 2018

Kde se kalí ocel...

Stalo se „dobrým“ zvykem v internetových vodách, že tendence soukromých i státních masmédií je alternativně šířením nepodložených, často na první pohled nesmyslných zpráv po mailových adresách i sociálních sítích. Je s podivem, kolik soudruhů rozesílá a důvěruje tzv. hoaxům, ale nehledá informace na stránkách ostatních komunistických organizací, třídních odborů, mírového a mládežnického hnutí.

Jak jsme předeslali v minulých číslech, Dialog se snaží čtenáře směřovat i k solidním informačním zdrojům a vybírat ty zprávy, informace a analýzy, o kterých ostatní masmédiá záměrně mlčí, a která mapují aktivity dělnického a komunistického hnutí ve světě.

1) Světová odborová federace odsuzuje izraelskou armádu za masakr Palestinců, ke kterému došlo 30. března 2018, v den, kdy Palestinci každoročně demonstrují za

návrat vyhnáných Palestinců v roce 1976. K dnešnímu dni si brutální zásah izraelské armády připsal na své krvavé konto 17 mrtvých a přes 700 zraněných. Citujeme z prohlášení SOF, které bylo vydáno den následující událostem: *Světová federace odborových svazů rozhodně odsuzuje vraždu 16 palestinských občanů a zranění stovek dalších izraelskou armádou v Gaze, během velkých lidových protestů palestinského lidu při příležitosti jejich národního dne. Izraelské okupační síly neváhaly vraždit své palestinské bratry, kteří odolávají kruté okupaci palestinské země izraelským státem.*

SOF, která zastupuje více než 92 milionů pracujících ve 126 zemích světa, podporuje hrdinný boj a protesty našich bratrů a sester v Palestině.

Jako světové třídní odborové hnutí budeme pokračovat ve své podpoře a solidaritě směřující k ukončení krveprolití a okupace palestinského území, k uznání svobodného státu Palestiny v rámci hranic z roku 1967 a východního

Jeruzaléma jako jejího hlavního města.

At žije hrdinný boj palestinského lidu!

Podrobné informace o události je možné načerpat v českém jazyce na stránkách KSM: <http://www.ksm.cz/ze-zahranici/mlceni-zapadu.html>

2) **Italské odbory**, které jsou součástí SOF, zorganizovaly protesty zaměstnanců firmy Leroy Merlin, a to 27. 3. 2018. Pracující bojují proti tzv. kooperativám, které slouží jako zprostředkovatelé práce, kdy mzdy i práva pracujících jsou omežována těmito zprostředkovateli a jen nadnárodní monopol Leroy Merlin využívá. Odboráři vystupují pod heslem: Nikdy více otroky! a bojují proti moderním formám ztročování pracujících.

3) **Řecko** se nesmí stát spouštěčem dalších imperiálních válek! V poslední době vláda SYRIZA-ANEL poskytla USA a NATO nové vojenské základny na území Řecka a řecké síly se aktivně účastní všech vojenských operací a policejních misí

NATO a EU. Co se týče pozice KKE v otázce základen, Elisaios Vagenas, člen ÚV a vedoucí oddělení mezinárodních vztahů ÚV KS Řecka učinil následující prohlášení pro list Russian Gazette: *Opakovaně jsme odsoudili a nadále odsuzujeme poskytování vojenských základen, jako je obrovská námořní a letecká základna Suda a dalších infrastruktur pro vojenské operace USA a NATO ve východním Středomoří, v severní Africe, na Balkáně, v Černomoří a v dalších oblastech.* E. Vagenas dále vyslovuje nesouhlas KKE s tvorbou nových amerických základen v Alexandroupoli, s obnovením vojenských zařízení v Araxu, kam USA hodlají přesunout část svého jaderného arsenálu, s používáním vojenského letiště Larisa jako základny pro americké drony a s přeměnou přístavu ostrova Syros na tzv. malou Sudu. *Nechceme, aby naše výsostné vody byly používány jako startovací bloky útokům USA a NATO na jiné národy a země*, uvedl dále Vagenas.

4) Den 12. 3. 2018 byl vyhlášen dnem společné akce a solidarity s palestinským lidem. Tuto výzvu a další informace je opět možné najít v Mladé Pravdě (<http://www.ksm.cz/images/mp012018A5col.pdf>). Výzvu odsuzující izraelskou agresi a hlásící se k solidaritě s palestinským lidem podepsalo 43 mládežnických organizací z celého světa včetně KSM.

5) **Evropské setkání komunistů** bylo zorganizováno na základě iniciativy KS Řecka. Bude se konat 11. dubna 2018 v Bruselu na téma: *Boj třídního dělnického hnutí proti EU, za svržení kapitalismu a budování socialismu.* Setkání se mimo jiné zúčastní generální tajemník KKE s. Dimitris Koutsoumpas. Účast potvrdilo 34 komunistických a dělnických stran z Rakouska, Bulharska, Británie, Francie, Německa, Dánska, Švýcarska, Irska, Španělska, Itálie, Chorvatska, Kypru, Litvy, Lucemburska, Norska, Holandska, Maďarska, Ukrajiny, Polska, Portugalska, Rumunska, Ruska, Srbska, Švédska, Finska a Turecka.

(Pokračování na s. 4)

(Dokončení ze s. 3)

6) SOF rovněž vyjádřila solidaritu s pracovníky Unipetrolu v Kralupech nad Vltavou. Citujeme její prohlášení: *Světová odborová federace zastupující 92 milionů pracovníků ze 126 zemí na pěti kontinentech, vyjadřuje svou podporu a solidaritu pracovníkům chemického závodu Unipetrol ve městě Kralupy nad Vltavou, které leží 10 km severně od Prahy, kde přišlo o život šest pracovníků a další dva byli vážně zraněni dne 22. 3. 2018 po výbuchu, ke kterému došlo během čištění prázdné nádrže. Vyjadřujeme nejhlubší soustrast rodinám a přátelům zesnulých pracovníků. Jako třídně orientované světové odborové hnutí naléhavě požadujeme soustavnou kontrolu zdravotních a bezpečnostních opatření na rizikových úsecích chemických zařízení, stejně jako na všech pracovištích. Všechny zodpovědné strany musí být pohnány k odpovědnosti a přijmout veškerá nezbytná opatření pro ochranu pracovníků továrny Unipetrol. Zraněným pracovníkům přejeme rychlé a úplné zotavení.*

7) **KS Řecka odsuzuje rozhodnutí Evropského soudu, které „legalizuje“ propouštění těhotných žen.** Evropská unie, která se pasovala do ochránce sociálních práv, mateřství a ochránce nejvíce zranitelných členů společnosti otevřela rozhodnutím Evropského soudního dvora ze dne 22. února cestu „legálního“ vyhazování těhotných pracovník ze zaměstnání. Je to další odporný aspekt politiky tohoto protilidového uskupení. Podle vyjádření soudu bylo propuštění těhotných pracovník ze španělské firmy v roce 2013 legální. Soud naznal, že takové propuštění je

přípustné, pokud je odůvodněno jinak, než těhotenstvím zaměstnankyně. Soud tak umožnil naprosto bezrestné propouštění nastávajících matek z jakékoliv firmy. Poslední ochrana matek tak byla formálně zlikvidována. Takové nepřipustné rozhodnutí okamžitě vyvolalo reakci poslanců KKE (organizovaných do samotného klubu, mimo GUE-NGL) Poslanec Sotiris Zarianopoulos odsoudil rozhodnutí Evropského soudního dvora jako další protilidové opatření EU a evropských vlád: *Evropský soudní dvůr svým rozhodnutím povoluje podnikům svobodně propouštět i těhotné ženy v souvislosti s hromadným propouštěním. Takové rozhodnutí institucí EU překročilo všechny hranice sociálního barbarství. Hlavním důvodem tzv. restrukturalizace v podnicích je touha po dosažení většího zisku cestou snižování nákladů a zhoršování pracovních vztahů. Je naprosto nepřipustné takové barbarské chování "zdůvodňovat" tím, že důvodem k propuštění zaměstnankyně není samotné těhotenství. Těhotenství a mateřství je fakticky skutečnou příčinou jejího propuštění, když těhotná žena je považována za "nadbytečný náklad podniku" a takový přístup vede k propuštění těhotných žen a matek, přičemž hanebný výrok soudu prohlašuje takové zacházení se ženami za bezrestné. Taková rozhodnutí soudu jsou základem protilidové legislativy členských států a institucí EU (Evropské komise a Evropského parlamentu), které slouží jakýmž kapitálu. Ptáme se Komise: Jaký je váš postoj k výše uvedenému nepřijatelnému rozsudku Evropského soudního dvora, které představuje barbarství proti pracujícím, a odhaluje skutečnou podstatu Evropské unie?*

(Originální publikace bodů 6 a 7 opět také v Mladé pravdě)

8) V poslední době se výrazně zostřují represe a útoky mířené na KS Turecka a její mládežnickou organizaci, které se projevují fyzickým násilím, bullingem (psychická šikana, pozn. red.) apod. K poslednímu incidentu došlo 13. 3. 2018, kdy skupina fašistů zaútočila na členy komunistické mládeže na univerzitě v Istanbulu, když probíhala kampaň proti NATO. Následně lživě uvedli, že byli napadeni mladými komunisty, což byl dostatečný důkaz, aby 22 komunistů bylo zatčeno a uvězněno. Jedná se o systematicky prováděné aktivity státní moci, která se snaží zamezit masivnímu nárůstu organizace a jejím aktivitám, ze kterých je možné jmenovat např. masovou demonstraci před izraelskou ambasádou, která se uskutečnila 12. 3. v den za společnou akci a solidaritu s Palestinou. Mladí komunisté Turecka také podepsali výzvu uvedenou v bodě 4.

Komunistická mládežnická organizace pokračuje v budování organizací a zvyšování svého vlivu na univerzitách, školách všeho typu a pracovištích. To je důvod, proč dochází k útokům fašistů, kteří často spolupracují s policií. Tureckým mladým komunistům vyjádřila svoji podporu Komunistická mládež Řecka.

9) **80 let po Anshlusu Rakouska: Za mír a socialismus!**

Společně prohlášení sestavily a vydaly Rakouská strana práce (PdA) a Německá komunistická strana (DKP) k 80. výročí okupace a připojení Rakouska Německem.

Dne 12. března 1938 obsadil Wehrmacht Rakousko. Po vojenské okupaci následovalo politické připojení území Rakouska

Německem. Zatímco v Rakousku byl jeden fašistický režim, rakousko-fašistický, nahrazen konkurujícím fašistou, tedy německo-fašistickým režimem, toto znamenalo počátek zahraniční německé vlády v Rakousku. Pro německo-fašistický imperialismus to znamenalo další expanzi a eskalaci na cestě k druhé světové válce. Avšak bezprecedentní zločiny spáchané německým fašismem nebyly způsobeny pouze Němci, ale také významným počtem Rakušanů. To ovšem samozřejmě nemění nic na existenci rakouského národa, který je nezávislý na německém národě.

V letech 1938 až 1945 rakouští komunisté nejen bojovali proti fašismu, ale také proti okupaci, proti německému imperialismu. Němečtí komunisté, kteří také bojovali proti fašismu, podporovali své rakouské kamarády a přispěli ke svržení hitlerovského režimu, který byl v mezinárodním měřítku poražen hlavně zásluhou Sovětského svazu. Vídeň byla osvobozena 13. dubna 1945 a dne 27. dubna bylo vydáno prohlášení o nezávislosti Rakouska na Německu. Dne 2. května 1945 se Rudá armáda zmocnila Berlína, 8.-9. května došlo ke kapitulaci Wehrmachtu, což znamenalo konec fašistického režimu. U příležitosti 80. výročí okupace a připojení Rakouska Německem zdůrazňujeme:

- náš společný odpor proti dalšímu rozšiřování nadvlády německého imperialismu v Evropě; bojujeme také proti rakouskému imperialismu, ať už jako nezávislého aktera nebo jako blízkého spojence a "mladého partnera" německého imperialismu;

- náš společný odpor proti proněmeckým nacionalistickým názorům v Rakousku;

- náš společný odpor proti militarismu, zvětšování zbrojního

arsenálu a válečnictví, ať již v kontextu národních států nebo v rámci EU a NATO;

- náš společný odpor proti neofašismu a pravicovému extremismu, proti rasismu a šovinismu;

- naše společná solidarita s lidmi bojujícími za národní svrchovanost v EU a proti ní a s národními osvobozenými hnutími.

Ctíme oběti německého fašismu a bojovníků za demokracii, svobodu a národní sebeurčení. Uvědomujeme si, že konečné překonání fašistického nebezpečí je podmíněno svržením kapitalismu a budováním socialismu. Proti fašismu, imperialismu a válce! Za sebeurčení, mír a socialismus! Ať žije mezinárodní solidarita!

10) Na konci února **vstoupila drtivá většina akademiků britských univerzit do měsíc trvající stávky** namířené proti restrikcím mezd a důchodů. Tato stávka byla podporována většinou studentů a studentských spolků. Lidé si obvykle představují, že akademici na vysokých školách prožívají klidné životy plné knih a učených debat. Pravda je však taková, že špatně placení, agendou, bojem o granty a limitovanými pracovními smlouvami zdeptaní vědci a pedagogové učí zadluženou masu mladých. Stávka byla organizována odborovou organizací akademických pracovníků (UCU) a dostalo se jí podpory mnoha akademiků po celém světě, ale bohužel pouze na individuální bázi, protože v těchto profesích jsou odbory spíše výjimkou.

11) K dalším brutálně potlačeným protestům proti bídě došlo v Indii, stávkovali učitelé ve Spojených státech...

Manolis Klontzas

Peníze nesmrdí - Financování Charty 77

V poslední době vycházejí najevo skutečnosti ohledně financování a plánování aktivit proti Československé socialistické republice, pamětníci jsou stále otevřenější s tím, jak se zbavují strachu z možných obvinění ze zrady. V nedávném rozhovoru František Janouch, jeden z organizátorů Charty 77 v zahraničí, vzpomíná na finanční podporu, kterou pro aktivitu Charty získal od George Sorose (*Mladá fronta Dnes*, 7. 4. 2018) - miliardáře a finančního spekulanta, notoricky známého svými intervencemi do politického vývoje skrze své fondy.

Poprvé se prý setkali v roce 1981 v New Yorku, kde spolu objeli několik multimiliardářských večírků. Sorosovi bývalý jaderný fyzik musel padnout do oka, protože mu hned na úvod vypsal šek na deset tisíc dolarů - ty šly okamžitě na protisocialistické cíle do hamburské banky na aktivitu Charty. Těch prostředků muselo protéct mnohem více. Pak pokaždé, když Janouch pobýval v New Yorku, bydlel přímo v jeho domě - což prý u Sorose nebyvalo obvyklé.

Proč George Soros rozdával ze svého? Údajně chtěl „pootvírat“ uzavřené východoevropské společnosti. Myšleno zřejmě „pootvírat“ pro zahraniční kapitál, pro imperialistické struktury. Na „nepřející“ řeči o kapitalistech ovlivňujících politiku Soros

Janouchovi odpovídal: „S tím musíš počítat, lidé jsou závistiví. Ale my jsme svoji roli splnili a ty můžeš být spokojený s tím, co jsi udělal. Mně jsi pomohl.“ A figurka v rukách mistra dojatě děkuje.

Toto ovšem nejsou jediné prostředky získané na provoz Charty. Objevují se informace o programu americké tajné služby CIA nazvaném *International Literary Center* (Mezinárodní literární centrum, ILC) vytvářejícím systém fingovaných i skutečných nakladatelů, knihoven a knihkupectví, které měly zajistit financování pravicových autorů, zaslání jejich knih přes hranice přes prostředníky do zemí jako je Polsko, Rumunsko, Československo, Maďarsko apod. Program v roce 1956 nahradil dosavadní málo funkční posílání antikomunistických letáků z Bavorska přes hranice vodíkovými balony. Program ILC vedl George Minden, rumunský aristokrat a emigrant, který pro CIA pracoval. Organizace měla několikrát úkoly - zajišťovat utajení, zahazovat nepřekonatelné ideologické rozpory mezi emigranty i vytvářet „komerční tlak“ na autory a distributory, aby ze sebe vydávali to nejlepší. (www.wilsoncenter.org, 9. 4. 2015)

Jak uvádí Radek Schovánek, tento fond financoval Tigrídovo „Svědectví“ i Pelikánovy „Listy“. Jen

knihkupectví Zdeňka Mastníka v Londýně mělo k dispozici 400 tisíc liber ročně, což už je slušná částka. Na účtování údajně

vzpomínal Pelikán: „Víš, jednou za půl roku chodili ti lidé ze CIA a já jsem jim předkládal jakési účty, co kolik stálo a na co byly peníze použité. Někdy byli ti lidé celkem normální, ale občas chodili takoví pitomci, že si pletli Československo s Albánií a ptali se mě, proč raději místo potíštěného papíru nepošíláme domů zbraně.“ (echo24.cz, 9. 4. 2015)

Nutno říct, že americká tajná služba posílala přes hranice zbraně, lidi, nebo potíštěný papír podle vývoje poměru sil v zemi, aktuálních imperialistických zájmů i výhledu na možnou vojenskou intervenci. Ještě v letech 50. do Československa putovaly spíš ty zbraně, a ty byly přirozeně určené k zabíjení.

Historik Vilém Prečan hovoří otevřeně i o tom, že CIA prostřednictvím organizace *International Literary Center* přímo spolufinancovala i tzv. Československé dokumentační středisko ustavené roku 1986 ve Spolkové republice Německo, které bylo propojené s Chartou 77 a zajišťovalo jí mj. propagaci v zahraničí a další podporu. Sídlo této organizaci poskytl na svém zámku v Scheinfeldu Karel Schwarzenberg. Mezi zakládajícími členy střediska figurovali chartisté Jiří Gruša a Ivan Medek. (zpravy.aktualne.cz, 6. 1. 2017)

Radek Schovánek, který o financích od CIA píše, říká: „*Kromě Jana Kavana se asi nenajde nikdo, kdo by s vážnou tváří tvrdil, že se celý rozsáhlý a finančně nákladný systém pašování literatury obešel bez značných finančních dotací, které nikdo jiný než západní zpravodajské služby poskytnout nemohl.*“ A ponechává posměšně dodávat, že komunisté měli pravdu, když tvrdili, že jde o podvatnou činnost placenou CIA, ale že jim to nikdo nevěřil. Vilém Prečan jakoukoliv kritiku zdrojů odmítá upřímnými slovy: „*Snad ale nepanuje názor, že se všechna práce exilu a disentu obešla bez zahraniční podpory nebo že když jsme potřebovali peníze, vzali jsme si lopatku a smetáček a šli je nabrat na ulici.*“

Mimo těchto prostředků Vilém Prečan hovoří o 50 tisících dolarech ročně, které v druhé polovině 80. let dostávala Charta od Národní nadace pro demokracii (National Endowment for Democracy, NED), financované americkým kongresem a založené na popud Williama Caseyho, šéfa CIA v době vlády amerického prezidenta Ronalda Reagana. Ve skutečnosti NED představuje neokonzervativní skrytý fond, jehož prostřednictvím chtěl Casey provádět část činnosti, kterou tradičně realizovala CIA. Tyto aktivity měly mj. zajišťovat, aby volby v cizích zemích končily s výsledky přijatelnými a prospěšnými pro vládu USA. A pokud se tak nestalo, jako v Iránu

za Mosaddeka, v Guatemale za Arbenze či v Chile za Allendeho, pak bylo úkolem CIA podvracet a svrhnout „nevhodného“ volebního vítěze. A nejinak tomu bylo i v případě režimu socialistického Československa. Roku 1983 tak Casey a přední propagandista CIA Walter Raymond mladší usilovali o vytvoření fondového mechanismu určeného pro podporu dalších skupin jako je organizace Freedom House a jiné nevládní organizace. Cílem bylo podpořit zapojení těchto organizací předstírajících úsilí o prosazování demokracie a sledování její úrovně v cizích zemích do propagandy a výše naznačených politických aktivit, které historicky organizovala a tajně financovala CIA. Vznikla proto myšlenka založení organizace financované Kongresem USA, která by sloužila jako kanál pro převod peněz. Tato zprostředkující struktura CIA přítomná v 80. a 90. letech jenom ve střední a východní Evropě investovala miliony dolarů na činnost skupin, jakou představovala Charta 77.

(<https://consortiumnews.com>, 7. 10. 2016)

Dnes tečou finance NED přes organizace jako Člověk v tísni na kontrarevoluční aktivity například na Kubě, jak napovídají finanční zprávy ČVt.

Inu peníze nesmrdí. A kdo jich má víc, než finančníci a americká vláda?

KSM.cz

„Rezoluce o situaci lidských práv v KLDK“ je urážkou a výsměchem mezinárodnímu společenství

Stálá mise Korejské lidové demokratické republiky (KLDK) při Úřadu Spojených národů a ostatních mezinárodních organizacích v Ženevě vydala následující tiskové prohlášení s ohledem na násilné přijetí „Rezoluce o situaci lidských

práv v Korejské lidové demokratické republice“ (*A/HRC/37/L.29*), předložené Evropskou unií (EU) a Japonskem, na 37. zasedání Rady OSN pro lidská práva dne 23. března 2018:

Stálá mise KLDK rozhodně a

naprosto odmítá „rezoluci“ sestavenou USA a dalšími nepřátelskými silami v úsilí o jejich politický záměr poškozovat obraz KLDK a izolovat a potlačit socialismus našeho stylu.

„Rezoluce“ je v každém smyslu a záměru pouze dalším zločinným

dokumentem, prostoupeným nepravdivými výmysly, jakož i produktem nepřátelské politiky, kterou Spojené státy neustále usilují o svržení systému KLDK.

Univerzálním principem mezinárodního společenství a základem

činnosti orgánů OSN pro lidská práva je odmítnout politizování, selektivnost a dvojí standardy lidských práv.

(Pokračování na s. 5)

Přesmyčky soudruha Třešničky

Tentokrát bych chtěl vyzvednout skvělou práci tvůrců Haló novin. Geniálně ustříhli dráčky věčným stěžovatelům a kritikům a musím říct, že to udělali šikovně. V prvních povolebních dnech se sice tragickým výsledkem KSČM zabývali, ale díky řadě autorů povolebních článků si každý čtenář uvědomil, že se vlastně nic tak strašného nestalo. Teď už je ale úplně ticho po pěšině, čemuž jsem nesmírně rád. Naši nejzasloužilejší soudruzi (jak je nazvali autoři zmíněných povolebních článků) nyní dělají politiku, která by se filmovou řečí dala nazvat „vysokou hrou patriotů“. Ta se určitě velmi kladně projeví v nadcházejících komunálních volbách. Jak říká pan Drahoš, „sice nezvítězíme, ale také neprohrájeme...“

Avšak od vysoké politiky zpět k prospěšné práci Haló novin. Tak třeba 11. ledna 2018 otiskly rozhovor s „vědeckou novinářkou“ Marinou Hužvárovou. O skutečně kvalitním přínosu takových materiálů pro čtenáře HaNo nejlépe hovoří tato pasáž: „Každá totalita mrhá svými nejlepšími mozky, když je vyhání z vlastní země,

a nejinak tomu bylo v bývalém Československu.“ Stejně tak mě potěšil článek Mirky Vohralíkové z 8. ledna 2018, jež čtenářům HaNo, představuje Nadu Komendovou, která „po roce 1968, kdy nesouhlasila se vstupem spojeneckých vojsk, pracovala na různých místech a život si zpestřovala právě vytvářením koláží, které končily v šuplíku“. Řeč je o výstavě koláží k nedožitým 93. narozeninám paní Komendové. Také mě velmi zaujala celostránková recenze opery o „jednom z našich nejvýznamnějších spisovatelů 20. století“(!) Bohumilu Hrabalovi, ze dne 8. ledna 2018. Zejména jsem ocenil myšlenkové pochody Tomáše Hejzlara, který mj. napsal: „Posluchač tudíž není zavalován typickou hrabalovskou šíří srovnatelnou někdy dokonce s formativnou epičností stylu Aloise Jiráska, směřující v naši době až k archaizaci.“

S chutí jsem si také přečetl, v čísle HaNo z 8. ledna, obsáhlý rozhovor s Pavlem Kováčikem. Moudře v něm v souvislosti s nadcházejícími komunálními volbami radí, abychom stranu s chladnou hlavou podrželi tak, aby

měla šanci se „odrazit od dna, pokud už je to dno.“ Libily se mi i jeho závěry k uplatňování politiky strany v současnosti, kdy říká: „Já tvrdím, že v situaci, kdy ekonomika je na vrcholu, nezaměstnanost je kolem tří procent, je velmi těžké uplatňovat levicové myšlenky.“ To je podle mého názoru myšlení, vskutku hodné jednoho z vrcholných představitelů naší strany.

Nemohu si ještě odpustit dodatečnou pochvalu Radkovi Nejezchlebovi, funkcionáři KV KSČ Jihočeského kraje, i když jeho článek vyšel už 18. prosince minulého roku. Tento dobrý muž totiž mj. napsal: „Bohužel levicové strany dostaly výprask (autor tím miní volby do poslanecké sněmovny), snad také kvůli zvědavosti (!) lidí, jaké to bude, mít ve sněmovně „nahnědlé“ (sic!) okamurovce či bizarně vyhlížející Piráty.“ Nebylo by od věci na chystaném sjezdu za podobné materiály Haló novinám poděkovat.

Hlavně však za to, že nemají stálou stránku dopisovatelů, jako tomu bývalo dříve v různých levicových novinách pravidlem. Však to by tak hrálo, aby každý, kdo má díru v zadku mohl kritizovat a zpochybňovat naše nejzasloužilejší...

Jan Souček

Kandidát(i) voleb X. sjezdu KSČM

Před nedávnou dobou mě dostalo do kolen tvrzení čtyřadvacitiletého soudruha Filipa Zachariaše, údajně kandidáta na místopředsedu ÚV KSČM, „že už komunisté neusilují o diktaturu proletariátu. Chtějí vládnout pro lidi a lidem, třeba prostřednictvím referend.“ (Článek ze serveru Parlamentní listy.) Nevěnoval jsem však tomu příliš pozornosti, neb jsem si říkal, že jde jen o výkřik do tmy silně se přečunujícího mladého člověka, bez sebemenšího povědomí o vědeckém světovém názoru coby ideovým základem politiky komunistických stran, a že přece není možné, aby za těchto okolností na takovou funkci kandidoval. Jenže když jsem později četl materiál pro přípravu X. sjezdu KSČM s názvem „Návrhy kandidátů do volených funkcí“, zjistil jsem, jak velice jsem se mylil, neboť tento soudruh (pod číslem 240) kandiduje dokonce na funkci 1. místopředsedy ÚV KSČM!

Kdyby se soudruh Zachariaš alespoň občas věnoval četbě klasiků marxismu-leninismu, musel by vědět, že politickým panstvím třídy kapitalistů a systémem politického

potlačování pracujících v kapitalistické společnosti je **diktatura buržoazie**, byť zahalená do nejrůznějších demokratických forem, upevňujících vykořisťování převážné většiny obyvatelstva kapitalistickou třídou (vykořisťování = bezplatné присвоjování si výsledků práce jedné společenské třídy druhou.) Zatímco **diktatura proletariátu** je politické panství dělnické třídy (třídy pracujících), nastolené v socialistické revoluci pro potlačení odporu vykořisťovatelů, pro vybudování a upevnění socialismu. Ono zmíněné „bezplatné присвоjování si výsledků práce jiných“ není ničím jiným, než trvalou zlodějnou buržoazie. A že se zloděj ukradeného dobrovolně nevzdá je nabíledni, a proto je změna možná pouze cestou socialistické revoluce. Žádné referendum, které by mohlo vyústit v takovou zásadní změnu, nebude v kapitalistické společnosti nikdy umožněno!

Naproti tomu socialistickou revoluci (a tudíž diktaturu proletariátu) odmítají sociálně demokratičtí ideologové, a místo ní hlásají třídní spolupráci s kapitalisty, „spoluvlast-

nictví“ a „spolurozhodování“, tj. v pojetí KSČM všelijaké ty „kognitariáty“ a nesmyslné -ismy v 21. století. K čemu taková kolaborace s kapitálem vede, ostatně dokazuje, více než plasticky, celý polistopadový vývoj ČSSD. A to, že v roce 2017 zažila KSČM největší volební debakl ve své historii, není důsledkem ničeho jiného, než toho, že dlouhodobě opustila principiálně revoluční komunistickou cestu a vydává se na obdobnou cestou kolaborace s kapitálem, jako sociální demokracie.

S trochou nadsázky říkávám, že: „**KSČM je stranou s komunistickým názvem, nekomunistickou politikou a antikomunistickým vedením.**“ Když se však nad tím zamyslíme, nezapadá v současnosti vše do oné ironicky hořké definice, včetně toho, že člověk s takovými názory může kandidovat na druhou nejvyšší funkci ve straně, mající ve svém názvu označení „komunistická“, což by mělo být zároveň nejkratším vyjádřením jejího programu?

A, žel, takovýto na této kandidátce není sám...

Karel Košťál

„Rezoluce o situaci lidských práv v KLDK“

je urážkou a výsměchem mezinárodnímu společenství

(Dokončení ze s. 4)

To je hlavním důvodem, proč se většina rozvojových zemí a mnoho dalších tentokrát postavila proti násilnému přijetí „rezoluce“, zatímco se silně zasazují o dodržování nepolitizace, neselektivnosti a nestrannosti lidských práv.

Nehledě na to, EU jako skupina typických porušovatelů lidských práv a Japonsko, kriminální stát první třídy, předložily „návrh rezoluce“ proti KLDK Radě OSN pro lidská práva. To je skutečnou urážkou a výsměchem mezinárodnímu společenství.

Nátlak libovolného druhu nebude na KLDK nikdy účinkovat a USA a jiné nepřátelské síly se nemohou hůře přepočítat, než když odhadují, že něčeho dosáhnou přijetím otřepané „rezoluce“ proti KLDK.

Pokud má Rada OSN pro lidská práva skutečně zájem o prosazování a ochranu lidských práv, měla by především brát v potaz nesnesitelné případy porušování lidských práv v USA a dalších západních zemích a zločiny první třídy

proti lidskosti spáchané Japonskem v Koreji, v Asii a v několika dalších zemích světa, včetně únosů a násilného odsunu 8,4 milionu Korejců s milionovou genocidou a sexuálními otroctvím, do kterého bylo uvrženo 200 tisíc žen. Rovněž by měla požadovat zrušení brutálních a nehumánních sankcí vedených USA, které v každém směru brání lidu KLDK požívat lidských práv.

Cítíme velkou hrdost a sebejistotu v socialismu našeho stylu, který si s přesvědčením zvolil, upevnil a rozvinul sám náš lid a v systému zajišťování skutečných lidských práv.

KLDK přikládá význam mezinárodní spolupráci při prosazování a ochraně skutečných lidských práv. Nicméně nebude nikdy tolerovat žádný sebemenší pokus hledat postranní politické cíle pod pod záminkou „otázky lidských práv“, ale bude bránit až do konce socialistický systém našeho stylu soustředěný na lidové masy.

Korejská ústřední tisková agentura – KCNA.kp

K 90. narozeninám soudruha Jana Fojtíka

Blahopřejeme k významnému životnímu jubileu čestného komunisty, oddaného marxismu-leninismu, zasloužilého člena a funkcionáře KSČ Jana Fojtíka. Přejeme soudruhu Fojtíkovi co nejvíce sil a hlavně zdraví. Optimismu má stále na rozdávání, o čemž svědčí i jeho aktuální osobní vyznání.

Neuvěřitelné: dožil jsem se devadesátky. A přitom břemeno, které mi Osud položil na bedra, abych je neúnavně po ta dlouhá léta nesl, nebylo lehké. Nejistoty a úzkosti jsem, pravda, nejednou prožíval. Po cestě, kterou jsem si šťastně zvolil, když skončila ta strašná válka, jsem šel pevně a rozhodně, s vědomím, že sama doba (její duch, jak by řekl Hegel) mi ukládá povinnosti, před nimiž nesmím uhýbat.

Byly to povinnosti člena Komunistické strany Československa, politické strany, do níž jsem – poučen válkou a pod vlivem svého otce – po osvobození mé země Rudou armádou vstoupil. Byl jsem vlastenec a slovo vlast mělo tehdy snad nejvyšší cenu. Také já si ze všeho nejvíce přál, aby můj národ po všech pohromách, které ho v jeho pohnuté historii postihly, se konečně mohl – chráněn spolehlivě štítem spojenectví a přátelství s první zemí socialismu, SSSR – svobodně rozvíjet v souladu s potřebami a zájmy pracujících lidu, v duchu pokrokových ideálů skutečného humanismu, nejušlechtlejších myšlenek vědeckého socialismu.

Považoval jsem proto za samozřejmé a nezbytné osvojit si revoluční učení Karla Marxe, Bedřicha Engelse, Vladimíra Iljiče Lenina, Josefa Vissarionoviče Stalina, jak jsme je v oné době

vedle sebe řadili, a toto učení pak šířit, propagovat je a pokud mi budou mé síly a schopnosti stačit, přispívat k jeho uskutečnění, k výstavbě a rozvoji socialismu ve své zemi.

Pokud bych nyní měl bilancovat výsledky své práce, nebylo by to pro mne – po tom všem, co se odehrálo na přelomu tisíciletí – snadné. Za jedním si však stojím: své komunistické přesvědčení jsem ničím neposkvřil, z cesty, na níž jsem v mládí vkročil, jsem nevybočil, jakkoli v jistých chvílích byla značně obtížná, až neschůdná.

A zač nebo komu za to vděčím? Měl jsem štěstí na dobu a prostředí, v němž jsem se narodil a vyrůstal; na rodiče, kteří mě milovali a přitom vždy vedli k tvrdé práci; na skvělé učitele, spolehlivé přátele a především na svou životní družku, slovy českých bratrů „spomocnici“, Evu Kůrkovou-Fojtíkovou.

Všichni jsme produktem své doby, svého prostředí a kolektivů, k nimž patříme. Svě Já, svou osobnost jsem mohl zformovat jen v závislosti na tomto, abych se vyjádřil jazykem filosofie (mé největší životní lásky), objektivním faktoru. Jsme skoro ve všem determinováni. Velmi však záleží na tom, co dovedeme z toho, co nás určuje (mimoходом pro Hegela „Bestimmung“ – určeno – představuje klíčový pojem jeho filosofie), vytěžit pro náš rozvoj, k tomu, abychom se mohli oprávněně cítit svobodnými a abychom vždy jednali s nejvyšší osobní odpovědností, které nikoho ve společnosti nelze zbavit.

Snad mohu s čistým svědomím konstatovat, že v tomto směru se mi život podařil.

Kulturní okénko

Drahota

Báseň Drahota napsal Eduard Bass roku 1913. Názorně dokládá, že vykořisťovatelská podstata kapitalismu se za více než 100 let nezměnila.

SLÁDCI KLEJÍ - ZATROLENĚ
CHMEL UŽ ZASE STOUPL V CENĚ
CHCEME-LI JEN SKROMNĚ ŽÍT
PIVO MUSÍ PODRAŽIT

MOUKA DRAŽŠÍ VIZTE CENY
KŘIČÍ PEKAŘ USTRAŠENÝ
CHCEME-LI JEN TROCHU ŽÍT
HOUSKY NUTNO PODRAŽIT

ALE NÁM SE NEJHŮŘ DAŘÍ
NAŘÍKAJÍ UZENÁŘI
CHCEME-LI JEN SKROMNĚ ŽÍT
BUŘTY NUTNO PODRAŽIT

PAN DOMÁCÍ HNED SE STRAŠÍ
MASO, PIVO, CHLĚB JE DRAŽŠÍ
CHCEME-LI JEN SKROMNĚ ŽÍT
ČINŽI NUTNO PŘIRAZIT

KDOPAK BY SE TOHO NELEK
STÁT TÍM TRPÍ JAKO CELEK
ABY MOHL VYJÍT
NUTNO DANĚ ZVÝŠITI

KONSUMENTU NELZE VÍCE
NEŽLI JÍT A OBĚSIT SE
UČINĚ TO VŠAK NEPRODLENĚ
DOKUD ŠPAGÁT NESTOUP V CENĚ

Redakce „Dialogu“ upozorňuje čtenáře, aby se v záležitostech našeho časopisu obraceli na kontakty uvedené v tiráži vpravo, nikoli na soudruha Milana Havlíčka, dřívějšího vydavatele, který již není členem redakční rady. Děkujeme za pochopení.

Dialog*otázky*odpovědi, komunistický list
Číslo 338 - duben 2018, uzávěrka 7. 4. 2018

Roční předplatné včetně poštovného 250,- Kč.

Šéfredaktor: Zdeněk Košťál. Nevyžádané rukopisy nevracíme.

Vyhrazujeme si právo redakční úpravy příspěvků.

Vychází zpravidla jako dvouměsíčník. Přihlášky na předplatné tištěného vydání, reklamace a připomínky k distribuci můžete uplatňovat elektronickou poštou na redakce@kldialog.cz, poštou na adresu *Josef Mráček, Pozňanská 437, 181 00 Praha 8*

nebo na **MT + 420 607 750 816, nejvhodněji přes SMS s přesnou adresou.**

Internetové stránky WWW.KLDIALOG.CZ. Registrováno MK ČR 6320; ISSN 1210-454.